…краін, злучайцеся!
…ראלעטאריער פון אלע לענדער,
Proletarjusze wszystkich krajów, łączcie się!
Пролетарии всех стран, соединяйтесь

…ЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

15-ты ГОД КАСТРЫЧНІЦКАЙ РЭВАЛЮЦЫІ

ОРГАН ЦВК і СНК БССР
XIII ГОД ВЫДАНЬНЯ
ШТОДЗЕННАЯ ГАЗЭТА

НЯДЗЕЛЯ 1 МАЯ 1932 г. № 97 (3486)

Москва, Кремль, Правительств. библ-ке ССР и РСФСР янв-дек ІСБ- Р. … ва

Сьвята міжна…

ПРАЛЕТАРСКАЙ САЛІ…

Чырвоны сьцяг камунізму лунае над сьветам. На аднэй шостай зямное кулі пад сьцягам камунізму, пад сьцягам Леніна рабочая кляса і працоўныя масы пасьпяхова будуюць сацыялізм. Краіна саветаў ужо закончыла пабудову фундаманту сацыялізму. Кожны дзень, кожную гадзіну сацыялізм заваёўвае новыя пазіцыі. Капіталізм трухнее, развальваецца і пад ударамі магутнай рэвалюцыйнай хвалі будзе зьнішчаны. Капіталістычная сыстэма аджыла свой век і пагібель яе няміну ча.

У нас, у краіне саветаў, у краіне, дзе рабочая кляса і працоўныя масы зьяўляюцца гаспадарамі,—бурны рост квіт прамысловасьці, сельскае гаспадаркі, культурнага будаўніцтва. Уступаюць у строй волаты-заводы, растуць мацнеюць, арганізацыйна-гаспадарча ўмацоўваюцца калгасы. Волаты Магнітабуду, Кузьнецкбуду ўжо даюць савецкай краіне чыгун і сталь. З Першага Мая пабяжыць ток вялізарнейшай Дняпроўскай электрастанцыі. Лямпачкі Ільліча пранікаюць ў самыя далёкія куткі неабсяжнага Савецкага Саюзу. Краіна саветаў пакрываецца густой сеткай электрычных станцый. На сацыялістычных палёх гудзе сталёвая коньніца—трактары. МТС—магутны рэвалюцыйны фактар, вялізарнейшы вагар сацыялістычнай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі.

У краіне саветаў, у краіне дыктатуры пралетарыяту з кожным днём паляпшаецца дабрабыт рабочае клясы і працоўных мас. Імкліва расьце заработная плата, пераважная большасьць рабочых пераведзена на 7-гадзінны рабочы дзень, цалкам ліквідавана беспрацоўе. Сыстэма сацыялізму перамагае на ўсіх франтох, капіталізм няструмна коціцца да заняпаду.

У дзень 1 Мая рабочая кляса Савецкага Саюзу будзе дэманстраваць сваю непахісную волю і гатоўнасьць, яшчэ з большай упартасьцю, яшчэ з большай энэргіяй змагацца за справу сацыялізму. У дзень 1 Мая рабочая кляса прадэманструе сваю адданасьць, сваё вялізарнейшае давер'е і згуртаванасьць з камуністычнай партыяй, будзе дэманстраваць сваю салідарнасьць з пралетарыятам і працоўнымі ўсяго сьвету, якія змагаюцца пад сьцягам Леніна за сацыялізм, за рэвалюцыйны выхад з крызісу, за сусьветную пралетарскую рэвалюцыю.

У краіне саветаў рабочая кляса дэманструе сваю сілу, як гаспадар вялікай краіны, гаспадар сацыялістычнай будоўлі. У краінах капіталу пралетарыят, працоўныя масы і прыгнечаныя народы калёній выйдуць на вуліцу і ў баявой дэманстрацыі засьведчаць сваю гатоўнасьць змагацца за сацыялізм, ісьці да перамогі тымі-ж шляхамі, якімі ішоў пралетарыят і працоўныя СССР.

У гэтым годзе першамайскія дэманстрацыі працоўных маюць выключнае значэньне. Глыбокі эканамічны крызіс, крызіс капіталістычнай сыстэмы разгортваецца, разрастаецца ў шырыню і ў глыбіню. Трашчаць асновы капіталізму.

Усе спосабы і сродкі ўжывае буржуазія для таго, каб адцягнуць рабочую клясу і працоўныя масы ад рэвалюцыйнага фронту, для таго, каб падрыхтаваць «грамадзкую» думку да новых войн, да якіх капіталістычны сьвет шалёным тэмпам рыхтуецца.

Але імпэрыялісты ня толькі шалёнымі тэмпамі рыхтуюцца да вайны. Вайна адбываецца і ў сучасны момант. Японскі імпэрыялізм захапіў частку кітайскай тэрыторыі. Акупанты ўзмацняюць свае пазіцыі ў Манчжурыі, ператвараючы Манчжурыю ў пляцдарм, у базу вайны супроць СССР. Правакатары, падпальшчыкі вайны разьвіваюць сваю дзейнасьць. Ім мала падняволеньня кітайскага народу, ім мала акупацыі Манчжурыі, крывасмокам-імпэрыялістам не хапае калёній, яны імкнуцца захапіць тэрыторыю Савецкага Саюзу, ператварыць Савецкую краіну ў сваю калёнію. З самага пачатку так званага япона-кітайскага канфлікту, з першых гарматных стрэлаў, з першых дзён акупацыі японскім імпэрыялізмам кітайскай тэрыторыі—працоўныя Савецкага Саюзу цьвёрда і рашуча заявілі, што іх сымпатыі на баку працоўных Кітаю, і што Савецкі Саюз для таго, каб … рашуча і пасьлядоўна праводзіць палітыку неўмяшаньня, палітыку міру. Але з першых-жа дзён япона-кітайскай вайны было відавочным, што імпэрыялісты маюць больш шырокія пляны.

Справакаваць вайну СССР з Японіяй, арганізаваць усеагульны антысавецкі паход—вось пляны імпэрыялістаў і іх галоўнай апоры—сацыял-фашыстаў, герояў інтэрвэнцыі з II Інтэрнацыяналу. Вось чаму рабочая кляса і працоўныя Савецкага Саюзу, пралетары ўсяго сьвету і прыгнечаныя калёній не на адну мінуту не павінны паслабляць сваёй пільнасьці, павінны быць заўсёды гатовымі для абароны Савецкага Саюзу—бацькаўшчыны міжнароднага пралетарыяту. Уся балбатня імпэрыялістаў у Жэнэве аб разбраеньні мае на мэце толькі адно прыкрыць пацыфісцкай заслонай падрыхтоўку да інтэрвэнцыі.

У абставінах жорсткага крызісу, у абставінах шалёнай падрыхтоўкі да вайны, у абставінах разгулу, дзікага тэрару—працоўныя капіталістычных краін ў сёлетнім годзе будуць праводзіць дзень 1 мая. Тэлеграфныя паведамленьні з капіталістычных краін сьведчаць аб тым, што ў гэтым годзе асабліва актыўна рыхтуюцца абодвы лягеры. Буржуазія мабілізавала ўвесь свой апарат для прыдушэньня і разгону дэманстрацый. У цэлым радзе краін паліцыя правяла спэцыяльныя манэўры, прайшла вучобу разгону рабочых дэманстрацый.

Вуліцы буржуазных сталіц, вуліцы прамысловых цэнтраў, гарады і вёскі запаўняюцца паліцыяй. У дапамогу паліцыі мабілізаваны фашысцкія дружыны, войска ў баявой гатоўнасьці. Газавыя бомбы, кулямёты, вышэйшыя дасягненьні ваеннай тэхнікі—усё падрыхтавана для прыдушэньня, разгону рабочых дэманстрацый. Паліцэйшчына праводзіць масавыя аблавы і арышты западозраных рабочых у рэвалюцыйнай дзейнасьці. Турмы ў капіталістычных гарадох перапоўнены.

Шалёны тэрар, зьверская расправа буржуазіі ня зможа стрымаць хвалю баявых дэманстрацый рэвалюцыйнага пралетарыяту. Мільёны рабочых і працоўных, мільёны прыгнечаных калёній і паўкалёній у дзень Першага Мая выйдуць на вуліцы над баявым сьцягам Леніна, пад сьцягам Камінтэрну. У дзень Першага Мая пралетарыят і працоўныя ўсіх краін прадэманструюць сваю клясавую салідарнасьць і гатоўнасьць змагацца да перамогі, да зьнішчэньня буржуазнага ладу.

У дзень Першага Мая пралетарыят Савецкага Саюзу, гаспадар вялікай сацыялістычнай будоўлі, будзе дэманстраваць сваю адданасьць ленінскай партыі за ўдарныя тэмпы сацыялістычнага будаўніцтва. Яшчэ вышэй узаўецца сьцяг сацыялістычнага спаборніцтва і ўдарніцтва. Яшчэ больш упарта працоўныя будуць змагацца за ажыцьцяўленьне 6 умоў т. Сталіна. Рабочыя фабрык, заводаў яшчэ больш упарта будуць змагацца за выкананьне прамфінпляну, за палепшаньне якасьці, узьняцьце працдысцыпліны і прадукцыйнасьці працы. Калгасьнікі, работнікі сацыялістычных палёў, бедрякі і серадняк аднаасобнікі—заўтрашнія калгасьнікі, яшчэ з большай сілай змагайцеся за ўдарнае правядзеньне трэцяй бальшавіцкай, па-баявому, паўдарнаму закончыць сяўбу. Ніводнага дня спазьненьня, ніводнага га не засеянага.

Пралетары капіталістычных краін, даведзеныя капіталізмам да галечы, да голаду, да нябачнай паўпэрызацыі, 40-мільённая армія беспрацоўных, усе прыгнечаныя і эксплёатуемыя ў дзень 1 Мая баявымі дэманстрацыямі засьведчаць клясавую салідарнасьць, гатоўнасьць змагацца за пралетарскую рэвалюцыю, гатоўнасьць абараняць савецкую краіну—сваю бацькаўшчыну. Няхай дрыжаць капіталісты-крывасмокі, рабаўласьнікі, ім тэрарам ня ўдасца стрымаць магутнай хвалі рэвалюцыйнага руху. Грозная сіла пралетарыяту, кіруемая камуністычным Інтэрнацыяналам, зьмяце, зьнішчыць уладу эксплёататараў.

Няхай жыве 1 Мая—дзень міжнароднай пралетарскай салідарнасьці!

Няхай жыве барацьба за сусьветную пралетарскую рэвалюцыю, за камунізм!

З адозвы Выканкому Камінтэрну

Да рабочых і работніц усіх краін!

Да ўсіх прыгнечаных і эксплёатуемых!

Пасьля 3-х год нячуванага ў гісторыі сусьветнага эканамічнага крызісу міжнародны пралетарыят у гэтым годзе сустракае 1 Мая ў абставінах самай цяжкай галечы, голаду ва ўсіх капіталістычных і калёніяльных краінах і вайны на Далёкім Усходзе. Спробы міжнароднага капіталу перамагчы крызіс прынесьлі пралетарыяту больш 40 мільёнаў беспрацоўных, грабёж зарплаты, нязноснае падатковае ярмо, амаль поўнае зьнішчэньне сацстрахаваньня, недаеданьне, зьнясленьне і хваробы.

Ня гледзячы на фашысцкі тэрар, ня гледзячы на сацыял-дэмакратычнае здрадніцтва і штрэйкбрэхэрства ўсюды расьце рэвалюцыйны ўздым, усюды рэвалюцыйная клясавая барацьба абвастраецца з дню ў дзень. Прыгнечаныя нацыі і калёніяльныя народы, абяднелыя сялянскія масы ўзьнімаюцца на барацьбу супроць імпэрыялістычнага ўціску і эксплёатацыі. Некаторыя краіны ўжо ахоплены рэвалюцыйным крызісам, у іншых шпарка насьпяваюць прадпасылкі яго.

Капіталістычны сьвет коціцца да пагібелі. Дарэмнымі аказаліся ўсе спробы буржуазіі перамагчы крызіс. Яна шукае цяпер выхаду ў новай сусьветнай імпэрыялістычнай вайне. Імпэрыялістычная вайна ўжо ў наяўнасьці. Японскі імпэрыялізм, які адыгрывае ролю жандара Азіі, у цесным саюзе з французскім імпэрыялізмам, жандарам Эўропы, акупаваў ваеннай сілай, пры маўклівай згодзе імпэрыялістычных дзяржаў, Манчжурыю і Шанхай. Разбураныя гарады і сёлы, трупы забітых і памёршых ад голаду рабочых і сялян, жанчын і дзяцей—такі першы вынік імпэрыялістычнай вайны супроць кітайскіх рабочых і сялян. Ваенны падзел Кітаю, які абвастрае, антаганізм паміж ціхаакіянскімі імпэрыялістычнымі дзяржавамі—Японіяй і ПАЗШ, ставіць непасрэдна ў парадак дню новы падзел сьвету шляхам новай, яшчэ больш нячуванай сусьветнай бойні. Вайна супроць Кітаю ёсьць пралог да нападзеньня на СССР. Імпэрыялістычныя драпежнікі хочуць занесьці руку і над нянавіснай ім краінай сацыялізму, дзе няма крызісу, няма беспрацоўя—над СССР. Пад відам барацьбы з бандытызмам у Манчжурыі японскі імпэрыялізм сьцягвае ўсё больш буйныя ваенныя сілы на ўсходняй граніцы СССР. Эўрапэйскія і амэрыканскія капіталісты шлюць у Японію параходы са зброяй, выбуховымі рэчамі і атрутнымі газамі ня толькі для вайны супроць Кітаю, але і супроць СССР. З захаду ваенную інтэрвэнцыю супроць СССР арганізуе вартавы вэрсальскага разбойніцкага сьвету—французскі імпэрыялізм. Яго васалы—Польшча, Румынія і Чэхаславакія ліхаманкава ўзмацняюць падрыхтоўку да вайны пад кіраўніцтвам французскага генэральнага штабу. У пагранічных раёнах ужо абвешчаны стан аблогі.

Рабочыя і работніцы! Прыгнечаныя і эксплёатуемыя ўсяго сьвету! Вайна фармальна не абвешчана, але японскі імпэрыялізм напаў на Кітай. Хто можа перашкодзіць ператварэньню гэтай вайны ў сусьветную імпэрыялістычную бойню? Ці ня Ліга нацый? Ці ня Ліга нацый благаславіла разграбленьне Кітаю японскім імпэрыялізмам, ці ня Ліга нацый з першага дню свайго існаваньня падтрымлівала ўсе буйнейшыя імпэрыялістычныя дзяржавы супроць слабых прыгнечаных народаў?

Бясьсільны перамагчы ў эканамічным спаборніцтве СССР, капіталістычны сьвет хоча разбурыць будаўніцтва сацыялізму ў першай краіне пралетарскай дыктатуры сілай зброі. Два сьветы процістаяць тварам адзін супроць аднаго. Сьвет капіталістычны задыхаецца ў абцугох крызісу, а СССР, закончыўшы пабудову фундаманту сацыялістычнай эканомікі, атрымлівае перамогу за перамогай у справе выкананьня вялізарнага пляну сацыялістычнага будаўніцтва.

У лягеры капіталістаў—разгул фашысцкага тэрару, у СССР—дыктатура пралетарыяту, сапраўдная дэмакратыя 160 мільёнаў працоўных. СССР дамагаецца зьнішчэньня падзелу на клясы, зьнішчэньня тых асноў, якія параджаюць клясы. Пралетарская дзяржава цьвёрда і няўхільна праводзіць сваю палітыку міру, ня гледзячы на правакацыі і падрыўную работу імпэрыялістычнай дыплёматыі і генэральных штабаў, ня гледзячы на арганізацыю шкодніцтва і на замахі наёмных правакатараў. Мільёны прыгнечаных усяго сьвету на жывым вопыце пераконваюцца ў перавазе сацыялістычнай сыстэмы над капіталізмам.

Вакол СССР усё цясьней згрупоўваецца жалезнай сьцяной прыгнечаныя і эксплёатуемыя ўсяго капіталістычнага сьвету. Вось чаму імпэрыялісты імкнуцца вайной разбурыць СССР—гэтую цытадэль сусьветнай рэвалюцыі.

Падрыхтоўка да вайны супроць СССР ідзе рука ў руку са спробамі прыдушыць узрастаючы рэвалюцыйны ўздым працоўных мас капіталістычных краін шляхам самага жорсткага і крывавага тэрору. І там, дзе мацней за ўсё ўзьнімаецца рэвалюцыйная хваля, і там, дзе працоўныя аказваюць супраціўленьне наступленьню капіталу, усюды льлецца кроў рабочых і сялян.

Тысячы рабочых забіты і скалечаны ў Германіі фашысцкімі бандытамі Гітлера і паліцэйскімі наймітамі Зэвэрынга і Гржэзінскага. У Польшчы ваенна-палявыя суды пасылаюць на шыбеніцу лепшых перадавых барацьбітоў рабочае клясы і сялянства. У Чэха-Славакіі буржуі расстрэльваюць дэманстрантаў рабочых, забіваючы жанчын і дзяцей. У Гішпаніі ў адказ на гераічнае выступленьне пралетарыяту буржуазны ўрад зьнішчае кожны тыдзень дзесяткі пралетараў, у ПАЗШ—расстрэл у Дэтройце, крывавая баня ў Кентукі, 8 нэгрыцянскіх рабочых у Скотсборы асуджаны да пакараньня сьмерцю на электрычным крэсьле.

У Індыі англійскія імпэрыялісты ня толькі перапоўнілі турмы індускімі рабочымі і сялянамі, але сыстэматычна забіваюць па суду і бяз суда сотні барацьбітоў за нацыянальна-рэвалюцыйнае вызваленьне. У Кітаі шалее тэрор.

Чацьвёрты год гамінданаўскія каты ў саюзе з імпэрыялістычнымі рабаўнікамі арганізуюць наступленьне на савецкія кітайскія раёны, … ўсякі раз адбіваецца гераічнай кітайскай Чырвонай арміяй,—усе сілы фашызму і сацыял-фашызму мабілізуюцца, каб перашкодзіць перамозе рэвалюцыйных сіл пралетарскай і нацыянальна-рэвалюцыйнай вызваленчай барацьбе. Фашысты і сацыял - фашысты спаборнічаюць у справе злучэньня тэрору ў самай бессаромнай дэмагогіяй. Другі Амстэрдамскі Інтэрнацыянал—гэта галоўная апора буржуазіі— з дапамогаю адкрытага і замаскаванага тэрору і штрэйкбрэхэрства зрываюць эканамічныя баі рабочых супроць зьніжэньня заработку, зрываюць барацьбу беспрацоўных за работу і хлеб. Іх паліцэйскія разграмляюць рэвалюцыйныя арганізацыі пралетарыяту.

Антысавецкае цкаваньне другім і Амстэрдамскім інтэрнацыяналамі, іх пацыфісцкія лёзунгі і манэўры па маскіроўцы ліхаманкавых узбраеньняў, іх барацьба супроць пралетарскай рэвалюцыі,—усё гэта толькі актыўная падрыхтоўка да новай сусьветнай імпэрыялістычнай вайны і ваеннай інтэрвэнцыі супроць СССР!

Рабочыя і работніцы! Служачыя і сялянская беднata! У гістарычны час, калі перамога сацыялізму ў СССР зрабілася забясьпечанай, імпэрыялістычная вайна ў Кітаі ўжо ў наяўнасьці, заканчваецца падрыхтоўка ваеннай інтэрвэнцыі супроць краіны сацыялізму.

У краінах капіталізму—сыстэматычнае, нясупыннае зьніжэньне заработнай платы, дзясяткі мільёнаў пралетараў, выкінутых з прадпрыемстваў. У СССР—няўхільны рост рэальнай заработнай платы, павышэньне жыцьцёвага ўзроўню мас, поўнае зьліквідаваньне беспрацоўя.

Ва ўмовах капіталістычнага няволь ніцтва мільёны працоўных асуджаны на голад, жабрацтва, палітычнае бяспраўе, у СССР—нясупынны матар'яльны і культурны рост рабоча-сялянскіх мас. У сьвеце капіталістычным—масавае разбурэньне бядняцкіх і серадняцкіх гаспадарак пад ударамі аграрнага крызісу, узросшага падатковага цяжару. Цэлыя сялянскія раёны вымiраюць ад галоднай сьмерці.

ПРАЦОЎНЫЯ ПРЫГНЕЧАНЫЯ І ЭКСПЛЁАТУЕМЫЯ ЎСІХ КРАІН!

Пачынаецца пэрыяд імпэрыялістычных войн—пралетарскіх рэвалюцый і нацыянальна вызваленчых баёў. Капіталістычны сьвет ідзе насустрач вялізарнейшых патрасеньняў, гістарычныя тэрміны яго існаваньня ў вашых руках. Ад вас залежыць ваша вызваленьне.

Першага Мая—усе на вуліцы. Арганізуйце Першае Мая адзіны рэвалюцыйны фронт супроць наступленьня капіталу, супроць голаду і галечы, супроць грабяжу зьніжэньня зарплаты і ліквідацыі сацыяльнага страхаваньня, супроць фашысцкага тэрору, супроць імпэрыялістычнай вайны і інтэрвэнцыі. Узмацняйце рэвалюцыйную масавую барацьбу супроць фашызму і супроць сацыял-дэмакратыі, якая пракладае дарогу фашысцкай рэакцыі. Арганізуйце контрнаступленьне супроць зьніжэньня жыцьцёвага ўзроўня рабочых і арганізуйце барацьбу за 7-мігадзінны рабочы дзень, за работу і хлеб для беспрацоўных, за дзяржаўнае страхаваньне ад беспрацоўя за кошт прадпрыемцаў і дзяржавы.

Уздымайцеся на рэвалюцыйныя масавыя стачкі ў адказ на грабежніцкую вайну ў Кітаі, адмаўляйцеся перавозіць якую-б там ня было зброю ці ваенны рыштунак для Японіі!

На падрыхтоўку новай імпэрыялістычнай бойні і ваеннай інтэрвэнцыі супроць СССР адказвайце масавымі выступленьнямі супроць вайны.

Рабочыя, сяляне і салдаты!

Дэманструйце Першага Мая вашу непахісную рашучую волю да барацьбы! Супроць наступленьня капіталу! За абарону Кітаю!

Супроць імпэрыялістычнага падзелу!

За абарону СССР—бацькаўшчыны ўсіх працоўных!

За дыктатуру пралетарыяту! За перамогу сусьветнай рэвалюцыі!

ВЫКАНАЎЧЫ КАМІТЭТ КАМУНІСТЫЧНАГА ІНТЭРНАЦЫЯНАЛУ.

ВЫШЭЙ СЬЦЯГІ БАРАЦЬБЫ ЗА САЦЫЯЛІЗМ

„Праца з зазорнага і цяжкога ярма, якой яна лічылася раней, ператвараецца ў справу гонару, у справу славы, у справу доблесьці і геройства“ (Сталін)

ПЕРШАГА МАЯ І ПРАФІНТЭРН

АРТЫКУЛ ГЕНЭРАЛЬНАГА САКРАТАРА ПРАФІНТЭРНУ тав. ЛАЗОЎСКАГА.

Сорак тры гады таму назад—у 1889 годзе—было рашана на міжнародным сацыялістычным зьезьдзе ў Парыжы зрабіць першага мая днём барацьбы за 8-мі гадзінны рабочы дзень, супроць мілітарызму і за сацыялізм. З усіх краін сьвету толькі наша рабочая дзяржава ня толькі выканала, але і перавыканала рашэньне Парыскага зьезду. Рабочая кляса нашай краіны зьвергла эксплёататараў і будуе бурнымі тэмпамі сацыялістычнае грамадзтва, яна зьнішчыла рускую буржуазію і памешчыкаў і разам з імі ўсю ваенна-палітычную сыстэму, яна ўвяла 7-мі гадзінны рабочы дзень і стварыла вялікую рэспубліку працы, дзе ў брацкім супрацоўніцтве жывуць і змагаюцца сумесна за сацыялізм дзесяткі народнасьцяй.

Але лёзунгі гэтага міжнароднага дню барацьбы ажыцьцеўляны толькі на тэрыторыі СССР. Першага мая толькі ў СССР—сьвята вольнай сацыялістычнай працы. У іншых краінах —гэта дзень жорсткай клясавай барацьбы.

Якія-ж задачы ставіць перад міжнародным пралетарыятам Чырвоны Інтэрнацыянал Прафсаюзаў у дзень першага мая?

Перш за ўсё пытаньне аб барацьбе супроць вайны. Гэта зараз самае баявое і пякучае пытаньне для ўсяго міжнароднага рабочага руху. Вайна ўжо пачалася, яна ў поўным разгары на Далёкім Усходзе і, мяркуючы па цэлым радзе сур'ёзных паказьнікаў, ваенная небясьпека набліжаецца да савецкіх граніц.

Прафінтэрн высоўвае ў якасьці важнейшых лёзунгаў: барацьбу супроць вайны, барацьбу супроць душыцеляў і забойцаў кітайскага народу, барацьбу за бацькаўшчыну міжнароднага пралетарыяту—СССР.

Але барацьба супроць вайны ня можа і не павінна насіць—як вучыў нас Ленін—адцягнуты характар. Крыкам і шумам ад вайны не адаб'ешся. Барацьба супроць вайны азначае перш за ўсё барацьбу супроць буржуазіі, супроць эксплёататараў у сваёй уласнай краіне. Вось чаму Прафінтэрн ставіць перад рабочай клясай усяго сьвету задачу барацьбы супроць сваіх эксплёататараў, і чым больш энэргічна рабочыя кожнай краіны змагаюцца супроць сваёй буржуазіі, тым лепш яны змагаюцца супроць вайны. Некалькі дзён таму назад у Польшчы адбылася забастоўка пратэсту супроць надзвычайных указаў, якія адбіраюць у рабочых апошнія рэшткі сацыяльнага заканадаўства. Баставала 200.000 рабочых, хоць бастуючыя ня высоўвалі антываенных лёзунгаў, але самы факт выступленьня 200.000 рабочых супроць буржуазіі і ўраду—гэта ўжо практычны крок у барацьбе супроць вайны.

Насьпяховую барацьбу супроць клясавых ворагаў немагчыма весьці, калі рабочыя масы застануцца распыленымі, і таму ў якасьці аднаго з баявых лёзунгаў мы высоўваем зьбіраньне ўсіх сіл, перабудову ўсёй работы такім чынам, каб ахапіць шырокія масы рабочых і работніц і дамагчыся заваёвы большасьці рабочае клясы.

Для таго, каб адарваць рабочых ад буржуазіі, неабходна весьці рашучую барацьбу супроць усіх тых людзей, якія, называючы сябе сацыялістамі, на самай справе служаць капіталу, дапамагаюць капіталістам рыхтаваць вайну і трымаць масы ў нявольніцтве. Усе сацыял-дэмакратычныя партыі, аб'яднаныя ў II Інтэрнацыянале і ўсе рэфармісцкія прафсаюзы, аб'яднаныя Амстэрдамскім інтэрнацыяналам прафсаюзаў, ідуць разам з капіталістамі супроць рэвалюцыйных рабочых. Таму Прафінтэрн у дзень першага мая асабліва ставіць перад рабочымі ўсіх краін пытаньне аб здрадніцкай рабоце гэтых інтэрнацыяналаў і неабходнасьці жорсткай барацьбы ня толькі супроць капіталістаў, але і супроць іх «сацыял-дэмакратычных» памагатых.

Першае мая 1932 г. будзе мець асабліва значэньне, бо вайна на Далёкім Усходзе ўжо ідзе. Японскі імпэрыялізм схапіў за горла кітайскі народ і працягвае свае лапы да савецкіх межаў. Усе 62 сэкцыі Прафінтэрну ў Эўропе, Азіі, Афрыцы, Паўночнай і Паўднёвай Амэрыцы і Аўстраліі выступяць у гэты дзень з аднымі і тымі-ж лёзунгамі:

Прэч падпальшчыкаў імпэрыялістычнай вайны!

Рукі прэч ад Кітаю!

Усе, як адзін на абарону бацькаўшчыны сусьветнага пралетарыяту—СССР!

Няхай жыве камунізм!

Б. Г. Лім

Пераможныя крокі сацыялізм

Паўднёва-афрыканская газэта «Кеп Таймс» выпусьціла ілюстрацыйны датак аб СССР на 8-мі старонках. Усьлед за гэтым газэта друкуе артыкул вядомага англійскага пісьменьніка Бэрнарда Шоу.

— Пажылыя гувэрнанткі яшчэ ўчора паведамлялі сваім вучням—піша Шоу—што СССР—вынік ганебнага вулічнага бунту... Кульмінацыйным пунктам гэтай спадчыны быў нячуваны жах, які называецца «нацыяналізацыяй жанчын»... Зараз гувэрнанткі на вялікае сваё зьдзіўленьне і замяшаньне, даведваюцца, што нават іх аўтарытэты гавораць аб СССР і аб пяцігадовым пляне... СССР устанаўляе такую высокую ў параўнаньні з нашым узроўнем палітыку, маралі і прамысловасьці, што калі яго вопыт удасца і мы будзем вымушаны пасьледваць яго прыкладу, інакш мы апынемся ў становішчы безнадзейнай прамысловай адсталасьці.

Ці прымуць рацэпт Бэрнарда Шоу капіталісты? Мы глыбока ў гэтым сумняваемся! Ці зразумеюць і адчуваюць яны, капіталісты, сваю пагібель? Так, адчуваюць.

Сусьветная капіталістычная гаспадарка знаходзіцца ў становішчы глыбейшага крызісу. Вытворчасьць працягвае згортвацца, армія беспрацоўных расьце. Зусім нядаўна германская газэта «Бэрзэн Кур'ер» пісала:

«Мы вымушаны сазнацца, што нічога ня ведаем, што нічога не зразумеем у тым, як выйсьці з нашай бяды, мы запыталі тузін вучоных аб прычынах разладзьдзя нашага апарату і атрымалі 20 раёных адказаў».

Сусьветны крызіс капіталізму выклікае жах і замяшаньне ў радох буржуазіі, выклікае паніку і бездапаможнасьць у радох кіруючай клясы капіталізму.

А СССР?

СССР—краіна, якая будуе сацыялізм на вачох усяго сьвету, пакрываецца густой сеткай электраправадоў, прарэзваецца новымі чыгуначнымі шляхамі. Вырастаюць волаты, заводы, новыя домны, новыя сацыялістычныя гарады. З сацыялістычных канвэераў зыходзяць тысячы трактароў і аўтамашыны. Краіна змагаецца за сваю ўласную прамысловасьць, за эканамічную незалежнасьць ад капіталістычных краін.

Усе гэтыя факты—бясспрэчныя факты і таму Бэрнард Шоў піша.

— Наш плян гіне, рускі-ж плян ствараецца і разьвіваецца!

Для ўсякага ясна, што перамога сацыялістычнага будаўніцтва ў СССР—гэта перамога генэральнай лініі партыі пад кіраўніцтвам яе ленінскага ЦК, на чале з тав. Сталіным.

Для ўсякага ясна, што перамогі сталі магчымы дзякуючы шырокаму разьвіцьцю ленінскага сацыялістычнага спаборніцтва, дзякуючы гераізму мільёнаў энтузіястаў гэтай невычарпальнай сілы закладзенай у рабочай клясе.

Мы ў гэтым годзе пераможна заканчваем першую пяцігодку. Мы на подступах другой. Посьпехі першай пяцігодкі даюць магчымасьць партыі паставіць задачу сусьветна-гістарычнага значэньня—пабудову ў другой пяцігодцы бяскласавага сацыялістычнага грамадзтва.

«Асноўнай палітычнай задачай другой пяцігодкі зьяўляецца канчатковая ліквідацыя капіталістычных элемэнтаў і клясаў наогул, поўнае зьнішчэньне прычын, якія параджаюць клясавыя разьніцы і эксплёатацыю і перамаганьне перажыткаў капіталізму ў эканоміцы і сьвядомасьці людзей, ператварэньне ўсяго працоўнага насельніцтва краіны ў сьвядомых і актыўных будаўнікоў бяскласавага сацыялістычнага грамадзтва».

Гэты абзац з рэзалюцыі XVII партыйнай канфэрэнцыі будзе занесены на старонкі гісторыі барацьбы за сацыялізм.

БССР.

БССР—краіна лясоў, лапцей, сярмяг у мінулым,—ператвараецца ў перадавую аграрна-індустрыяльную краіну.

Ня больш як пяцідзёнку таму назад друк БССР апублікоўваў асноўныя ўстаноўкі для складаньня другога пяцігадовага пляну разьвіцьця народнай гаспадаркі і культуры БССР.

Вось яны. Красамоўныя словы простых лічбаў і намётак.

— БССР створыць магутную энэргетычную базу на максымальным с... рыстаньні мясцовых рэсурсаў у пе... шую чаргу торфу. Прадугледжана ... другой пяцігодцы электрабудаўні... тва ў разьмеры 550.000 кілёват эле... траэнэргіі і ў 1937 годзе ня менш ... 2 з паловай млрд. кілёват гадзін.

— Агульны рост прадукцыі ўсё... прамысловасьці да канца другой п... цігодкі вырасьце ня менш як у 3-... разы ў параўнаньні з гэтым годам.

—Здабываньне торфу будзе дав... дзена ў 1937 годзе да 10 млн. тон ... параўнаньні з 1,5 млн. тон у 1932 г... дзе.

— Разьмеры разьвіцьця мэталёа... рацоўчай прамысловасьці будуць па... шыраны з такім разьлікам, каб зада... воліць патрэбы народнай гаспадар... БССР і інш. сумежных раёнаў саю... ных рэспублік.

— Будаўніцтва БССР будзе забя... печана сыравінай, будаўнічым мата... ялам. Створацца новыя віды сьця... ных і дахавых матар'ялаў, сэліка... ная цэгла і г. д.

— Лясная гаспадарка, дрэваапр... цоўчая прамысловасьць значна в... расьце. Пры нармальнай эксплёатацы... лясоў БССР, праз скарыстаньне ўс... сыравінных рэсурсаў і ўкараненьн... мэханізацыі і хімічнай прапрацоўк... яна ператворыцца ў адну з буйне... шых галін народнай гаспадаркі.

— 200 млн. мэтраў тканіны вытвор... чага спажывецкага прызначэнн... дасьць тэкстыльная і ільна-пяньков... прамысловасьць. Колькасьць пр... дзільна-ткацкіх прадпрыемстваў в... расьце і будзе даведзена ў БССР ... 100 тысяч верацён.

— Па харчавой прамысловась... ўсямерна буде разьвіта перапрацо... ка сельска-гаспадарчай прадукцы... мясных і малочных прадуктаў, сад... віны і гародніны.

— Будзе рэканструяваны транспар... асабліва водны.

У галіне сельскай гаспадаркі дру... пяцігадовы плян паставіў задачу з... вяршыць сацыялістычную рэканстру... цыю яе з тым, каб машына-трактар... нымі станцыямі былі ахоплены ў... калгасы і ў асноўным завершана м... ханізацыя сельска-гаспадарчай вы... ворчасьці.

БССР ператворыцца са спажыве... кага раёну ў раён вытвараючай пр... дукцыі жывёлагадоўлі, тэхкультур, ... довіны і гародзіны.

Другая пяцігодка рэзка палепшы... дабрабыт працоўных мас. Да кан... другой пяцігодкі насельніцтва буд... забясьпечана спажывецкімі таварамі ... харчамі ў 2-3 разы больш у пара... наньні з канцом першай пяцігодкі.

Рост эканомікі БССР справаджае... ца такім-жа ростам культуры нацы... нальнай па форме і сацыялістычна... па зьместу. Агульнае навучаньн... поўная палітэхнізацыя школы, пас... новае працягваньне тэрміну навучань... ня да 17 год, усеагульнае тэхнічна... навучаньне.

У дзень міжнароднай пралетарска... салідарнасьці, у дзень агляду і мабі... лізацыі рэвалюцыйных сіл усяго сьве... ту—1-га мая, у дзень 3-й гадавіны ... ленінскага сацыялістычнага спабор... ніцтва і ўдарніцтва, СССР навочна ... паказвае перавагі сацыялістычнай сы... стэмы перад сыстэмай капіталізму ... Як выпукла і рэзка высоўваецца на... плян сацыялістычнага будаўніцтва ... параўнаньні з малюнкам развалу ... краінах капіталу. 14 год вялізарней... шых перамог рабочае клясы зьяў... ляецца неабвяргальным доказам н... дыходзячай перамогі сацыялізму ... ўсім сьвеце.

Партыя, якой кіруе ленінскі ЦК ... чале з тав. Сталіным, перамагла.

Апошнія дэкады да 1-га Мая па... казалі, што перадавыя прадпрыем... ствы яшчэ вышэй ўзьнялі хвал... сацспаборніцтва і ўдарніцтва, ўзьня... барацьбу за павышэньне якасьці р... боты.

Перадавыя сацыялістычныя прад... прыемствы правяраюць як яны рэал... завалі 6 умоў тав. Сталіна, як яны ... ўжывалі гэтую вастрэйшую зброю ... барацьбе за выкананьне пяцігодкі ... чатыры гады, за хутчэйшую пабудо... ву сацыялізму ў СССР.

Творчы энтузіязм будаўнікоў са... цыялізму, іх адданасьць камуністыч... най партыі, забясьпечваюць поўна... выкананьне плянаў першай пяцігодкі ... забясьпечваюць выкананьне заданьн... другой бальшавіцкай пяцігодкі.

Завод вырас у спаборніцтве

На аснове штодзённага партыйнага кіраўніцтва ўсёй работай прадпрыемства, праз сапраўднае разгортваньне сацыялістычнага спаборніцтва завод «Бальшавік» выйшаў з ганебнага адставаньня.

Плян ударнага кварталу 1930 г. быў датэрмінова выкананы па ўсіх паказьніках. Завод дамогся перамогі на Ўсебеларускім конкурсе, атрымаў пераходны сьцяг імя ЦСПСБ і 5 тысяч руб. ад Белскураб'яднаньня для прэм'яваньня лепшых ударнікаў.

Трымаючы ў сваіх руках пераходны чырвоны сьцяг, калектыў ударнікаў тэмпаў барацьбы за прамфінплян ня здаў і заданьне 3-га рашаючага году пяцігодкі датэрмінова скончыў 4-га сьнежня 1931 г., перавыканаўшы ўсё колькасныя і якасныя паказьнікі.

Гэтых посьпехаў мы дасягнулі дзякуючы таму, што мы разьвілі сапраўдныя сацыялістычныя мэтады работы, **перанесьлі ўвесь цяжар работы непасрэдна ў цэхі, брыгады. Ў цэнтры барацьбы за прамфінплян стала ўдарная брыгада.**

Паміж цэхамі было разгорнута спаборніцтва на лепшае выкананьне колькасных і якасных паказьнікаў, быў вызначаны пераходны заводзкі сьцяг, за які змагаліся цэхі.

Уся партыйна-прафэсіянальная і масавая работа была перабудавана і перанесена непасрэдна ў цэх—брыгады, што актывізавала масу ўдарнікаў заводу на барацьбу за выкананьне прамфінпляну.

12-га красавіка 1931 г. на агульназаводзкай конкурснай камісіі ў прысутнасьці большасьці ўдарнікаў заводу абгаварвалася пытаньне аб тым, які цэх лепш змагаўся за выкананьне прамфінпляну 1 кварталу 1931 г. Пераможцам аказаўся 1-ы хромавы цэх. У 2-м і 3 квартале 1931 г. сацыялістычная барацьба за гэты сьцяг узмацнілася. 1-ы хромавы цэх аддаў гэты сьцяг 2-му хромаваму цэху.

Вакол брыгадных сьцягоў разгаралася сацыялістычная барацьба. Брыгады, спаборнічаючы паміж сабой ўнутры цэху, дасягнулі вялікіх посьпехаў у выкананьні заданьняў. За першае паўгодзьдзе 1931 г. пераможцамі ў цэхах аказаліся: у 1-м хромавым цэху—брыгада строгаляў, у 2-м хромавым цэху брыгада шлягоўшчыкаў, у мэханічным цэху брыгада качагараў кацельнай № 1 і ў жалацінавым—брыгада рэзчыц і ўкладчыц.

Падыходзячы да 3-й гадавіны сацспаборніцтва і ўдарніцтва заводзкі сьцяг зноў пераглядаецца прэтэндэнтамі. На атрыманьне яго ёсьць 3 цэхі. Мэханічны цэх, які ў першыя два разы перагляду атрыманьня сьцягу назад не адважыўся прэтэндаваць на яго, на сёньняшні дзень зьяўляецца сур'ёзным прэтэндэнтам, бо пад кіраўніцтвам партыйных і прафэсіянальных арганізацый цэх змог дабіцца посьпехаў у сваёй рабоце. Цэх вядзе барацьбу за вызваленьне ад імпарту. Ён сваімі сіламі робіць вал для шаровачнай машыны, якая раней імпартавалася. Уся работа цэху высоўвае яго ў лік першых прэтэндэнтаў на заводзкі сьцяг.

Уся масавая работа была перабудована. Была пастаўлена стаўка чаго-б там ні стала дабіцца 100 процантнага актыўнага ўдзелу ўсіх рабочых у масавым жыцьці заводу. Для гэтага мы перабудавалі ўсю нашу работу і праводзім яе паасобнымі групамі рабочых: старымі вытворцамі, маладымі вытворцамі, прэм'яванымі ўдарнікамі і работніцамі. Гэтым мы дасягнулі актыўнага ўдзелу ўсіх ударнікаў у барацьбе за выкананьне і перавыкананьне колькасных і якасных паказьнікаў.

Першы квартал 4-га заключнага году пяцігодкі выкананы і перавыкананы па ўсіх паказьніках:

Рост прадукцыйнасьці працы дасягнуты за студзень—на 115,99 проц., за люты—123,06 проц., за сакавік—119,04 проц. пры росьце зарплаты ў адпаведныя месяцы на 6,41 проц., 8,02 проц., 7,06 проц.

За 20 дзён красавіка прамфінплян выкананы па колькасьці на 100,44 проц., а па каштоўнасьці на 103,26 проц.

Адным з асноўных рухавікоў пасьпяховага выкананьня прамфінпляну зьявілася сацыялістычная рацыяналізацыя вытворчасьці. За ўвесь 1931 г. паступіла 705 рацыяналізатарскіх прапаноў, з іх 433 прапановы ад рабочых, 249 ад інжынэрна-тэхнічных работнікаў і 23 ад служачых.

Лепшымі рацыяналізатарамі зьяўляюцца: Бэкман,—малады інжынэр—электрык, Самойлаў, Шарафановіч, Новасельскі А., Алешкевіч, Зільбэргейт, Фішкін, Усьцінаў і рад іншых. Чужаземны спэцыяліст — Дрэксьлер таксама прымае актыўны ўдзел у рацыяналізацыі вытворчасьці. Былы сьлёсар заводу, цяпер вылучаны памочнікам галоўнага мэханіка, член партыі тав. Шыменчык унёс прапанову па вырабе вала да шаровачнай машыны, якая раней імпартавалася. Сьлёсар 2-га хромавага цэху Іваноў замяніў бабітавыя валікі страгальных машын драўлянымі, чым эканоміцца многа дэфіцытнага мэталю.

Да 3-й гадавіны сацспаборніцтва і ўдарніцтва завод падыходзіць з 23 гаспадарча-разьліковымі брыгадамі, якія зьяўляюцца сапраўднымі перадавікамі на вытворчасьці.

Гаспадарча-разьліковая брыгада намазчыкаў 1-га хромавага цэху, дапусьціўшы перавыдатак у матар'ялах у студзені на 92 р. 46 к., змагла за люты і сакавік дабіцца эканоміі па выдаткаваньні матар'ялу на 419 руб.

Лепшыя ўдарнікі брыгады Баданес Ш., Фрыдман Л., Левін і Вайчук Р. Гэтая брыгада на Ўсебеларускай канфэрэнцыі ўдарнікаў якасьці прэм'явана Белскураб'яднаньнем прэміяй у 300 руб. Брыгада намазчыкаў таксама атрымала 300 руб. прэміі.

Падрыхтоўка да IX усесаюзнага зьезду прафсаюзаў узьняла актыўнасьць рабочых у барацьбе за прамфінплян. За час падрыхтоўкі паступіла 92 рацыяналізатарскіх прапановы. Арганізаваны 2 новыя гаспадарча-разьліковыя брыгады, павялічыўся ахоп сацспаборніцтвам і ўдарніцтвам з 92,1 да 95,2 проц.

Да 3-й гадавіны сацспаборніцтва і ўдарніцтва завод прыходзіць з вялікімі дасягненьнямі ў галіне сацыялістычнага будаўніцтва. Уступаючы ў 4-ы год сацспаборніцтва і ўдарніцтва, чырванаштандарны завод «Бальшавік» ня толькі не паслабіць тэмпы сваёй бальшавіцкай работы, а яшчэ большымі і напружанымі тэмпамі, на аснове поўнай рэалізацыі 6 умоў тав. Сталіна, даб'ецца новых перамог і выйдзе на 1-е месца ў рады перадавых прадпрыемстваў.

Брыгада «Сав. Бел.» Мінкін і Шамэс.

Узятыя ў рукі вінтоўкі накіруем супроць буржуазіі

(Ліст, атрыманы на мове эспэранто)

Мы, дэйтройцкія рабочыя эспэрантысты, шлем вам прывітаньне ў дзень Першамайскага сьвята. Але мы не сьвяткуем, мы спраўляем траур, бо наш гаспадар Гэнры Форд даў загад страляць у 7-мітысячную дэманстрацыю рабочых, якія ішлі прасіць у Форда работы, пасьля яго аб'явы ў газэтах аб тым, што ён набірае 30.000 рабочых на свае заводы.

І замест работы было расстралена 4 рабочых і 20 паранена. На пахаваньні прысутнічала 270.000 рабочых. У Амэрыцы зараз 12 мільёнаў беспрацоўных, крызіс расьце з кожным днём ідзе ліхаманкавая падрыхтоўка да вайны. Гэтым капіталісты мяркуюць зьменшыць беспрацоўе і выйсьці з крызісу.

Нашым адказам зьяўляецца: узятыя ў рукі вінтоўкі мы накіруем супроць Форда і ўсіх капіталістаў з тым, каб устанавіць амэрыканскі Савецкі Саюз. Прывітаньне!

Падпісалі прывітаньне 10 арганізацый: Дэтройцкі акруговы камітэт кампартыі Амэрыкі, Дэтройцкая сэкцыя Міжрабпому, акруговы камітэт МОПР'у, эспэрантна-рабочы саюз, інтэрнацыянальны рабочы клюб, рабочы жаночы клюб, рабочы музыкальны саюз і іншыя арганізацыі. (Белта).

Дэлегацыя ангельскіх рабочых

ЛЁНДАН. 26-4. 26 красавіка ў СССР для ўдзелу ў першамайскіх урачыстасьцях выяжджае дэлегацыя ангельскіх рабочых. Паездка арганізавана т-вам прыхільнікаў СССР. Дэлегацыя ў складзе 11 чалавек уключае прадстаўнікоў гарнякоў, чыгуначнікаў, будаўнікоў і швэйнікаў.

Б. БРАДОЦКІ

СПАТКАНЬНЕ

М. ГІТЛІЦ—герой працы. Рабочы заводу «Бальшавік». Вытворчы стаж 42 гады.

— Вось яна — гаварыў ён, паказваючы разгорнутую шырокую ладонь —з ёю добра знаёмы не адзін штрэйкбрэхэр. Між іншым, яе я пускаў у ход вельмі рэдка.

Вільготныя вочы Монаса схаваны ў глыбокіх зморшчыках. Толькі барозны лапак, што бягуць ад вачэй, нагадваюць усьмешку. Ён замаўчаў. Усьмешка зьнікла. Потым, прысунуў крэсла, адшпіліў гузік ад пінжака і працягваў:

— У 96 я працаваў у Дзьвінску на запалкавай кампаніі Загса. У гэтым-жа годзе ўступіў у «Народную Волю». У гэтым-жа годзе была вялікая забастоўка. Сьлёсары не далучаліся. Майстры вербавалі штрэйкбрэхэраў. Выставілі пікеты. Пікеты затрымлівалі, угаворвалі: «вы што — не такія-ж рабочыя як мы»? і да боек даходзіла. Паліцыя адвозіла на падводах штрэйкбрэхэраў на фабрыку. У ход была пушчана зброя. У суталцы «вылядкава» майстра, самага заядлага, забілі... 14 тыдняў змагаліся. Забастоўку выйгралі.

Так апавядаў Монас: Гітліц, у якога за плячыма, за цяпер злёгку згорбленай сьпіной, цэлы ланцуг забастовак, жорсткіх клясавых боек з фабрыкантам, заводчыкам.

У кароткай, сьціслай аўтабіяграфіі Гітліца, якая займае адну старонку, надрукаваную на машынцы, запісаны забастоўкі:

— 1893 год — удзельнічаў у забастоўках на гарбарні Смаргоні.

— 1894 год — удзельнічаў у забастоўках на фабрыцы Бруднэра.

— 1895 год—удзельнічаў у забастоўках на заводзе Рыбкіна і Сурэвіча ў Вільні.

— 1897 год, у лістападзе — кіраваў у Дзьвінску забастовачным рухам. Ініцыятар першай забастоўкі на фабрыцы Грыміноса і Вальдэнбэрга.

— 1898 год — на запалкавай фабрыцы кампаніі Загса.

— 1903 год — арганізатар першай забастоўкі тэкстыльшчыкаў Беластоку. Забастоўка прадзільшчыкаў, потым гарбароў, потым муляраў.

Пералік абрываецца. Далей запіс з абзацу:

— Турма—3 гады.

А наступны запіс таксама кароткі.

— 6 год падпольля.

І яшчэ адзін:

— 1917 год. Першы арганізатар камуністычнай групы ў Беластоку.

*

З Гітліцам на гэты раз гаварылі ў даволі рэзкай форме. Але той і слухаць не жадаў. Ніякія довады не дапамагі яго пераканаць. Ён упарта стаяў на сваім.

Аднойчы Монас Гітліц адчуваў сябе на рабоце нядобра. Ён захістаўся. Перад вачыма забегалі бліскучыя кропкі. Усё-ж ён пасьпеў выключыць матор і схапіцца за казлы са скурамі, каб не паваліцца...

Монаса накіравалі дамоў.

Назаўтра ў парткалектыве адбылася гэтая рэзкая гутарка:

— Ты што гэта, памерці хочаш каля варштату?

Монас устрымана і злосна адказаў:

— Ня ваша справа. Сам ведаю, хіба не разумееце. Не магу...

— Монас, мы не жартуем. Мы, нарэшце, прапануем табе ў парадку партыйнай дысцыпліны...

— ... дома сядзець загадаеце?

— Так, загадаем, калі ты ўпіраешся. Пара, Монас, адпачыць. Без цябе выцягнем.

— Бачу як цягнеце, вы-цяг-нем... Бачу як цягнеце... Нельга мне зараз уходзіць. Ніколі я ня быў дызерцірам, а асабліва зараз.

—Не гавары глупства!

І Монас усё-ж работы ня кінуў.

На заўтра ў цэху ля плятыровачнай машыны вымалёўвалася яго сутулаватая фігура і сагнутыя паўкругам рукі. З гэтага дня на працягу 3-х тыдняў ля плятыровачнай, нязьменна зьяўляўся Гітліц. Ён быў надзвычайна маўклівы і замкнёны. Толькі на цэхавым сходзе, калі абгаворвалі прарыў у цэху, ён адгукнуўся злой рэплікай.

— Языком прарыву не заліжаш...

І памаўчаўшы некалькі сэкунд дадаў:

— Дайце слова!

Ён гаварыў кароткімі незакончанымі сказамі, быццам яму неабходна было аддыхацца перад кожнай невялікай, але яснай для цэху, думкай.

— Чаму прарыў? Прагулаў шмат! Учора 3 варштаты стаялі, сёньня—два. Языкі іншыя часаць любяць. Дурэюць на рабоце. За 15 хвілін да гудка — рукі мыць, гэта-ж нячуваная кража ў цэху... Я стары, мне 60 год, 40 год ля варштату стаю, мне сорамна за вас. Цьфу!

...Праз 3 тыдні пасьля першага абамленьня, Гітліц зноў захварэў. Справы ў цэху ішлі да лепшага. Апошняя пяцідзёнка дала 132 проц. выкананьня пляну. Гітліц адчуваў сябе надзвычайна слаба. У апошні дзень перад паўторнай хваробай Гітліц спыніў парторга, які зайшоў у цэх, і заявіў яму:

— Зараз некалькі адпачну, а там бачна будзе...

І Гітліц пайшоў. Але не надоўга. Праз месяц ён зноў быў ля варштату:

— Некалі адпачываць!

Завод не здаваў заваяваных пазіцый. І не дарма. Аб чырвонаштандарным «Бальшавіку» і да гэтага часу ня сціхае па краіне слава, як аб лепшым заводзе. Частку ў гэтай славе мае і Гітліц, дзесяткі такіх як ён, якія складаюць касьцяк заводу. На гэты касьцяк абапіраецца партыйная арганізацыя. Гэты касьцяк вучыць моладзь любіць завод, цаніць і даражыць назвай чырвонаштандарніка.

**

Звычайна затуў гудок. Абед. У сталоўцы заводу цесна. Яшчэ цясьней як звычайна: прыехала амэрыканская дэлегацыя рабочых. Цесным колам абкружаны госьці. Монас, які затрымаўся ў цэху, зараз праціскаецца праз сьцяну рабочых, што абкружылі дэлегатаў і, праціснуўшыся зусім блізка, папраўіў кепку, паглядзеў на дэлегатаў.

Некалькі хвілін ён выпытліва глядзеў на вялікага амэрыканца ў мяккім фэтравым капялюшы. Мільганула думка, «няўжо-ж ён, няўжо-ж Рэдзі?»

Цяпер абодвы глядзелі адзін на аднаго нібы жадаючы ў гэтыя некалькі хвілін у зьмененых за час іх разлукі тварах, знайсьці адказ на пытаньне: «ці можа гэта быць? ня сустрэча-ж гэта з раману?»

Нярушнасьць цягнулася некалькі сэкунд. Рэдзі кінуўся да Монаса:

— Монас, настаўнік, таварыш!?

— Рэдзі, ты, няўжо-ж ты?

Зараз больш уважліва глядзелі адзін на аднаго ў вочы. Новы прыліў радасьці ператварыў гэтых двух немаладых людзей ва ўсьміхаючыхся амалоджаных юнакоў. У куточках вачэй Монаса зьявіўся бляск, заіскрыліся сьлёзы...

Наваколі зашумелі, загаварылі:

— Ці ня брат гэта Монаса?

— Дзівак, чуў-жа ён сказаў «настаўнік».

— Можа сын?

— Не...

Дапамог Монас. Ён крычаў:

— Гэта-ж Рэдзі. Гэта-ж Абрам Рэдзі. У Дзьвінску на запалкавай, у Загса працавалі. 30 год ня бачыліся.

— А ён сваяк табе, Монас? — зацікавіўся той-жа рабочы.

— Не сваяк з Амэрыкі, ён дзядзька, а наш, брат, мой, твой, брат па клясе!

Рэдзі замяшаны, усхваляваны, абняў Монаса і гаварыў:

— Расказвай, настаўнік... а пра мяне пасьля... У мяне ўсё проста было. Пасьля забастоўкі ў Загса — Амэрыка. — Беспрацоўе. З заводу на завод. І тое-ж самае, што і ў Загса, Бруднэра, Вальдэнбэрга. Толькі замест Эўропы — Амэрыка. А ў апошні час набыў распаўсюджаную ў Амэрыцы спэцыяльнасьць — сталага беспрацоўнага. Гэта зьвяно аднаго і таго-ж ланцугу... Толькі тут, у вас гэтыя ланцугі парваны на кавалкі, дашчэнту.

— У мяне, у нас, Рэдзі, навіны былі і ёсьць. Памятаеш у Вальдэнбэрга, на мітынгу ў час забастоўкі мы патрабавалі ад рабочых вытрымкі. Чацьверты месяц баставалі. Сіл ужо ня было. Самыя моцныя і тыя пачыналі падаць духам. Паднімаецца Рэдзі, ён паднімаецца і гаворыць: «хто скажа, якая розьніца паміж голадам працуючых і голадам непрацуючых. Яе няма. А забастоўку сарваць — значыцца ўсю слабасьць сваю давесьці. Мне вось сорамна паказваць гэта. Сотням з нас гэта сорамна, усім нам сорамна. Будзе дзень, калі Вальдэнбэрг будзе перад намі стаяць на каленях, таму мы ня хочам стаяць перад ім».

— І вось, Рэдзі, мы ў нас, у Савецкім Саюзе паставілі Вальдэнбэргаў на калені, чарта за амэрыканскімі. Слова за табой.

Амэрыканскі рабочы т. ... ударнік шліфавальшчык ... Варашылава

— Той-жа Монас, — ... Рэдзі — заўсёды пачне збо... у кропку. Удар мацней... Бач... стаўнік, зараз мне сорамна перад ... бой. Можа мы мала яшчэ зрабілі, ка... паставіць капіталістычную Амэры... на калені. Але да гэтага ідзе.

**

Калі амэрыканская дэлегацыя раб... чых ад'яжджала з заводу, яна пакі... ла ліст, у тым паміж іншым пісала:

— Няма слоў для таго, каб вык... заць тое, што мы бачылі тут. На р... вітаньне гаворым адно — мы ўбач... лі за што змагацца і як змагацца.

Упаўнаважаны галоўлітбел А—№ 53.

Па прыкладу ўдарнікаў Крыму— да поўнай перамогі ў трэцяй бальшавіцкай

Суцэльнай пісьменнасьцю сустракаюць пераможцы 1-е Мая

Электрыфікаваная Аршаншчына

(Ад нашага кар.)

У 23 кілёмэтрах ад Воршы, у в. Арахі, на беразе возера, сярод велізарных Асінаўскіх балот пабудаваны волат— электрасэрца прамысловасьці — першая Беларуская дзяржаўная раённая электрастанцыя імя Сталіна.

Ад электрасэрца ва ўсе бакі—на Віцебск, Воршу, Магілеў, Дуброўну і г. д. пабеглі правады для перадачы электраэнэргіі. Аджылі аршанскія пустыры. Тут заварушыліся людзі, началі расьці адзін за адным прадпрыемствы.

З аднаго боку Воршы, дзе палоскі чыгуначных рэек ідуць ў далёкую сінь, вырасьлі буйныя прадпрыемствы—лёнакамбінат, дзе адна толькі машына ў 32 гадзіны перапрацоўвае столькі лёну, колькі ў старыя часы сяляні Магілеўскай губэрні перапрацоўвалі за тры гады рукамі.

Па суседзтве з ім вырас другі волат—мясны камбінат са сваім бэконным, кансэрвным, каўбасным і іншымі заводамі. З другога боку вырас элеватар, а там буйны салікатны завод, цагляныя і іншыя заводы. У горадзе пабудаваны хлебазавод, значна пашырылася электра-мэханічная майстэрня, ператварыўшыся ў досыць буйны чыгуналіцейны завод. Пашырыліся і іншыя прадпрыемствы гораду. Замест прытулкаў дурманаў—цэркваў, манастыроў, сынагог — вырасьлі новыя клюбы, адкрыты навучальныя ўстановы,—мясны тэхнікум, рабфакі, пэдтэхнікум, школы-сямігодкі і г. д. Пабудаваны дзесяткі новых дамоў для працоўнага насельніцтва гораду.

Не пазнаюць зараз Воршу старыя рабочыя.

На адным толькі лёнакамбінаце зараз працуе 3.500 чалавек рабочых, г. зн. у 17 разоў больш, чым на ўсіх прадпрыемствах Воршы царскага часу. А калі ўзяць прадпрыемствы Аршаншчыны, дык зараз рабочых у сотні разоў больш, чым раней.

Перабудавала пяцігодка і электрычнасьць і вёску аршанскую, усхамянула селяніна. Захапіла яго сацыялістычнае будаўніцтва. Зразумелі бедакі і серадцякі, што толькі праз калгасы адзіны шлях хутчэйшай перабудовы жыцьця, пазбаўленьня ад адвечнай цемры і галечы. Зразумелі яны, што ў калгасах змогуць скарыстаць і гэту самую магутную сілу—электрычнасьць, што будзе яна тады ім і малаціць, і араць, і кароў даіць і шмат іншай работы рабіць. А лямпачкі Ільіча загарацца ў хатах калгасьнікаў, у кожнай кватэры рабочага саўгасу.

Шпаркімі тэмпамі пачалася перабудоўвацца вёска. Адзін за адным растуць калгасы, хаты пачалі скідаць свае саламяныя стрэхі, пачалі будавацца новыя школы, хаты-чытальні, клюбы.

Вырас актыў вёскі з калгасьнікаў, батрацтва, беднаты і серадняцтва. Пад кіраўніцтвам партыйных ячэек ён будуе новую калгасную сацыялістычную гаспадарку, машынізаваную і электрыфікаваную.

Як толькі фабрыкі і заводы атрымалі электраэнэргію, ад цэнтральных магістральных ліній электраперадачы пачалі будавацца новыя лініі. Слупы пабеглі ад калгасу да калгасу, ад саўгасу да саўгасу. Саўгас «Высокае», калгас імя Леніна і іншыя атрымалі электраэнэргію яшчэ ў мінулым годзе. У калгасных хатах і ў кватэрах рабочых саўгасу загарэлася лямпачка Ільіча, замест лучыны і газавай лямпачкі-капцілкі.

Калгасы імя XIII зьезду КП(б)Б, «Чырвоная ніва», «Вольная праца», імя 16 партызан, «Чырвоныя ўсходы», «Чырвоны партызан», «Чырвоная Харкаўка», «Кушэўка», «Авангард», «1 мая», «Гарбачэвічы», «Новы быт», «Зара свабоды», «Ларынаўка», «Чырвоны Кастрычнік» і інш., саўгасы: «Бабінічы», «Забалоцьце», «Вусьце» і калгас Аршанскага ТСТ—будуць сьвяткаваць міжнароднае пралетарскае сьвята—1 мая таксама з лямпачкамі Ільіча.

Усьлед за імі атрымаюць электрычнасьць камуна «Х Кастрычнік», саўгас Межава, калгасы «Буйны шлях», імя ЦВК БССР і дзесяткі іншых калгасаў.

Ударнікі Аршанскага аддзяленьня «Саюзсельэлектра», якія зараз праводзяць работу па электрыфікацыі сельскай гаспадаркі, 60 проц. пляну электрыфікацыі вызначанага на гэты год выканалі ў першым квартале. Каб хутчэй даць электрычнасьць калгасам і саўгасам, яны ўзялі на сябе абавязак—да 1 ліпеня г. г. выканаць гадавы плян па электрыфікацыі.

Тэхнікі і рабочыя: Дорфман, Ядлінскі, Лічкоўскі, Дзямідкоў, Іваноў, Рожкаў, Бандарэнка і цэлы рад іншых ударнікаў, дзякуючы якім плян электрыфікацыі выконваецца датэрмінова, здабывалі ўсё патрэбнае для выкананьня работ, перамагалі труднасьці. Разам з імі і ўсе астатнія рабочыя і тэхнічны пэрсанал па-бальшавіцку змагаліся за хутчэйшую электрыфікацыю сельскай гасп. Аршаншчыны. Іх працоўны творчы ўздым гаворыць за тое, што ўзятыя на сябе абавязкі яны з гонарам выканаюць.

Мілашэўскі.

Ударнай работай калгас „Рабочы" адказвае на заклік ударнікаў Крыму

КЛІМАВІЧЫ. (Наш кар.). Калгасьнікі калгасу «Рабочы», Кісялёва-Будзянскага сельсавету, адказваюць на заклік ударнікаў сацыялістычных палёў Крыму ўдарнымі тэмпамі правядзеньня сяўбы. Дзякуючы настойлівай ударнай рабоце па конкурсе «Праўды», барацьбе за рэалізацыю шасьці ўмоў т. Сталіна, сацспаборніцтву і ўдарніцтву калгас поўнасьцю закончыў засыпку насенфондаў.

У адказ на заклік ударнікаў Крыму калгас «Рабочы» аказвае сацыялістычную ўзаемадапамогу калгасам «Пралетарская свабода», якому пазычае 33 цнт. кармоў і «Праўда»—5 цнт. насеньня.

Праца ў калгасе «Рабочы» арганізавана на аснове пастановы ЦК УсеКП(б) ад 4 лютага 1932 г., створаны паляводчыя вытворчыя брыгады, за брыгадамі прымацаваны пэўныя вучасткі зямлі, даны вытворчыя заданьні, інвэнтар і цяглавая сіла расстаўлены, вызначан севазварот. Вытворчыя заданьні даведзены да кожнай брыгады, брыгадзіра і члена брыгады. З лепшых калгасьнікаў-ударнікаў вылучаны брыгадзіры.

Калгас упарта змагаецца за якасьць работы, за працоўную дысцыпліну. Мэтады работы калгасьнікаў калгасу «Рабочы»—спаборніцтва, ударніцтва, букеір.

Зараз брыгады выйшлі на сяўбу. Паміж імі шырока разгорнута сацспаборніцтва на пасьпяховае сканчэньне сяўбы. Брыгады Курзунова і Ганчарова заключылі сацдагаворы на ўзьняцьці ўраджайнасьці на 50 проц., на радковую сяўбу, добрую апрацоўку глебы.

Зараз у калгасе ўжо засеяна 50 га канюшыны, 12 га ячменю, 4 га ярыцы, 2 га пшаніцы. Сяўба ў самым разгары. Калгас выслаў буксірную брыгаду ў адстаючы калгас «Пралетарская свабода».

Уся работа пераведзена на зьдзельшчыну, наладжаны ўлік працы.

Калгас «Рабочы», які аб'ядняе 411 гаспадарак, пад кіраўніцтвам партарганізацыі адказвае ўдарнікам Крыму пасьпяховым разгортваньнем сяўбы.

Паўлюк Кавалёў.

Апошнія зьвесткі з фронту пасеўнай

⊙ МАГІЛЕЎ. (Наш кар.) У радзе сельсаветаў пачалося масавае ўзорваньне. 20-га красавіка пачаў палявыя работы адзін з буйнейшых калгасаў у раёне—«Камінтэрн», Слабодзкага сельсавету. За адзін дзень работы брыгада № 1 узарала 15 га, брыгада № 2—8 га.

Калгас «Колас», Гарадзішчанскага сельсавету, пачаў узорваньне 14 красавіка. За 8 дзён работы калгасам узарана каля 100 га. Паміж паасобнымі брыгадамі разгарнулася сацспаборніцтва на хутчэйшае сканчэньне ўзорваньня.

⊙ МАЗЫР. Калгас «Новыя Тарканы» па-ўдарнаму падрыхтаваўся да пасеўнай. Інвэнтар поўнасьцю адрамантаваны, складзены вытворчыя брыгады. 14 красавіка калгас прыступіў да сяўбы. За гэты час засеяна 18 га аўсу, 1,5 ячменю, 1,5 га лубіну. Брыгады перавыконваюць нормы выпрацоўкі. Узятыя тэмпы забясьпечваюць пасьпяховае выкананьне пляну сяўбы датэрмінова. Лепшымі ўдарнікамі сяўбы зьяўляюцца калгасьнікі: Грыбнёў, Нічыпар, Паўлаў С., Вашкевіч Л.,

Менск—горад суцэльнай пісьменнасьці

ЦК КП(б)—тав. Гікало, ЦВК—тав. Чарвякову, СНК—тав. Галадзеду, ЦСПСБ—тав. Рыжову

На аснове мабілізацыі шырокіх мас рабочых, работніц, асьветнікаў і працоўных гораду, мэтадамі сацспаборніцтва і ўдарніцтва, ДЫРЭКТЫВА ЦК КП(б)Б АБ ПЕРАТВАРЭНЬНІ БССР ДА 1-га МАЯ 1932 г. У КРАІНУ СУЦЭЛЬНАЙ ПІСЬМЕННАСЬЦІ ПА МЕНСКУ—РЭАЛІЗАВАНА.

На сёнешні дзень 99,9 проц. працоўнага насельніцтва гораду—пісьменныя, рэшткі няпісьменных цалкам ахоплены навучаньнем.

Працоўныя Менску сустракаюць сьвята міжнароднай салідарнасьці пралетарыяту—1-га Мая з буйнейшай перамогай на фронце культурнага будаўніцтва: МЕНСК—ГОРАД СУЦЭЛЬНАЙ ПІСЬМЕННАСЬЦІ.

Рапартуючы аб атрыманай перамозе, запэўніваем ЦК партыі, што, мабілізуючы ўвагу і актыўнасьць партарганізацыі, рабочых і ўсіх працоўных, пад кіраўніцтвам ЦК, пераключымся на барацьбу за канчатковую ліквідацыю малапісьменнасьці, на барацьбу за далейшае аўладаньне тэхнікай.

Сакратар Менгаркому КП(б)Б
КАВАЛЬЧУК

Старшыня Менгарсавету
ВОЛОДЗЬКА

Старшыня Менгарпрафсавету
ЛУЛЬКІН

Полацкі раён дырэктыву выканаў

ЦК КП(б)Б—т. ГІКАЛО, ЦВК БССР—т. ЧАРВЯКОВУ, СНК БССР т. ГАЛАДЗЕДУ—ЦСПСБ—т. РЫЖОВУ, Наркамасьветы—т. ПЛАТУНУ, рэдакцыі газэты „ЗЬВЯЗДА"

Пад выпрабаваным кіраўніцтвам камуністычнай партыі рабочыя, калгасьнікі і працоўныя Полацкага раёну дабіліся велізарных посьпехаў у галіне культурнага будаўніцтва.

Загад партыі і ўраду аб суцэльнай пісьменнасьці па раёне выкананы: пісьменнасьць гораду—99,5 проц. агульнага ліку працоўных ад 15 да 50 год, па раёне—98,7 проц. агульнага ліку працоўнага насельніцтва ад 15 да 45 год. Надалей будзем змагацца за ліквідацыю малапісьменнасьці.

Сакратар РК КП(б)Б ПЫЖЫКАЎ.
Старшыня РВК МАТУСЕВІЧ.
Старшыня райпрафсавету БЛЮМКІН
Старшыня Гарсавету ПАРТНОЙ.
Загадчык РАНА ІВАНОЎ

Асьветнікі Менску пераключаюцца на канчатковую ліквідацыю малапісьменнасьці

ЦК КП(б)Б, ЦВК БССР, рэдакцыям газэт „Савецкая Беларусь" і „ЗКП"

(З рапарту менскіх асьветнікаў)

Асноўная маса асьветнікаў гор. Менску пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі актыўна змагаецца за пабудову палітэхнічнай школы, за ўсенавуч, актыўна ўдзельнічае ў пабудове культуры, нацыянальнай па форме і пралетарскай па зьмесьце.

Увосень 1931 г. асьветнікі Менску ўзялі на сябе абавязацельства ў тэрмін рэалізаваць дырэктыву ЦК партыі аб суцэльнай пісьменнасьці гораду.

У выніку разгортваньня сацспаборніцтва і ўдарніцтва, шляхам шырокай растлумачальнай работы, уцягненьня ў рады культармейцаў лепшых ударнікаў-рабочых, працоўных і вучняў, у выніку рэйду, праведзенага з рэдакцыямі газэт—«Савецкая Беларусь» і «ЗКП», асьветнікі Менску, пад кіраўніцтвам Гаркому КП(б)Б прыходзяць да Першага Мая з перамогамі на фронце барацьбы за суцэльную пісьменнасьць.

За час з 1 верасьня 1931 г. да 25 красавіка 1932 г. выпушчана з лікпунктаў 3697 чал., якія поўнасьцю пераведзены ў школы малапісьменных і працягваюць заняткі; за гэты час ліквідавала малапісьменнасьць 2264 чал., якія пераведзены ў вячэрнія рабочыя школы. Зараз ў Менску 99,9 проц. працоўнага насельніцтва зьяўляюцца пісьменнымі.

Гор. Менск—сталіца БССР, пры ўдзеле ўсёй пралетарскай грамадзкасьці, пад кіраўніцтвам партыі, становіцца 1-га мая горадам суцэльна-пісьменным.

Ударнікі—асьветнікі гор. Менску звяртаюцца да асьветнікаў усіх гарадоў і раёнаў БССР і СССР па-бальшавіцку ўзяцца за працу і скончыць з няпісьменнасьцю ў іх раёнах і гарадох, памятаючы заветы Ільліча—з няпісьменнасьцю сацыялізму не пабудуеш.

Нам трэба з няпісьменных і малапісьменных выхаваць актыўных, палітычна падкаваных удзельнікаў сацыялістычнага будаўніцтва, людзей ўзброеных агра-тэхнічнымі ведамі.

Ударнікі-асьветнікі Менску пераключаюць сваю энэргію на канчатковую ліквідацыю малапісьменнасьці, на барацьбу за аўладаньне шырокімі масамі працоўных тэхнікай.

Мы заклікаем асьветнікаў і ўсю пралетарскую грамадзкасьць БССР і ўсяго Савецкага Саюзу на рашучую барацьбу з рэшткамі няпісьменнасьці, на барацьбу за ліквідацыю малапісьменнасьці, на барацьбу за рэалізацыю пастаноў XVII канфэрэнцыі УсеКП(б) і XIV зьезду КП(б)Б.

Няхай жыве камуністычная партыя бальшавікоў—кіраўнік і арганізатар сацыялістычнага будаўніцтва!

Няхай жыве правадыр сусьветнага пралетарыяту—верны ленінец тав. Сталін!

Няхай жыве суцэльная пісьменнасьць!

Бюро парткалектыву Працасьветы
Маліноўскі.

Гарком саюзу Працасьветы
Райхельсон.

Менгарана Маслакоў.

„Полымя рэвалюцыі"—суцэльна пісьменны

ЦК КП(б)Б, Менгаркому КП(б)Б, ЦВК БССР

(З рапарту рабочых—„Полымя рэвалюцыі")

Рабочыя вагонна-рамонтнага заводу «Полымя Рэвалюцыі» пад кіраўніцтвам партарганізацыі дабіліся перамог на фронце барацьбы з няпісьменнасьцю.

Праграма лікпунктаў выканана з посьпехам і 1-га Мая робіцца выпуск. Завод прыходзіць да сьвята 1-га Мая з суцэльнай пісьменнасьцю. У красавіку паступіла на завод 4 няпісьменных, якія ахоплены вучобай.

Зараз пераключаемся на замацаваньне тэхнічных гурткоў, уцягваючы ў апошнія усіх ліквідаваўшых сваю няпісьменнасьць. Аўладаньне тэхнікай вытворчасьці дапаможа справіцца з задачамі, якія стаяць у заключным чацьвёртым годзе пяцігодкі.

Дырэктар заводу ЗЛОТНІКАЎ.
Сакратар парткалектыву
КАЗЛОЎСКІ.
Старшыня заўкому АГЕЕНКА.

Старшыні ЦВК БССР тав. Чарвякову

У выніку правядзеньня месячніка штурму і конкурсу за суцэльную пісьменнасьць да 1 мая завяршылі суцэльную пісьменнасьць на прадпрыемствах мукамольна-хлебапякарнай прамысловасьці БССР.

Старшыня ЦП саюзу Штэйнгольц.

В. Залатухін, Ш. Эпштэйн

Ленінская нацыянальная палітыка ў дзеяньні

Рабочая кляса Савецкага Саюзу сьвяткуе ў гэтым годзе 1 Мая—сьвята міжнароднай рабочай салідарнасьці—пад знакам новых велізарнейшых перамог на фронце сацыялістычнага будаўніцтва.

У часе сьвяткаваньня 1-га мая у гэтым годзе яскравей, чым калі-б там ня было, выяўляецца розьніца дзьвюх сыстэм—капіталістычнай і сацыялістычнай. У той час калі ў нас,—у Саюзе савецкіх рэспублік, рабочая кляса пад кіраўніцтвам партыі пераможна завяршае пяцігадовы плян сацыялістычнага будаўніцтва—у іх—у капіталістычным сьвеце з году ў год паглыбляецца эканамічны крызіс.

Не апраўдаліся прароцтвы буржуазных эканамістаў і лёкаяў капіталізму, аб хуткім новым росквіце капіталізму. 35—40 мільёнаў беспрацоўных, скарочаньне вытворчасьці прамысловасьці і сельскай гаспадаркі—вось сьведка нетрываласьці капіталістычнай сыстэмы. Капіталізм шукае выхаду з створанага становішча ў новых войнах. У Кітаі ўжо вядзецца вайна, ужо грукацяць гарматы японскіх імпэрыялістаў. Імпэрыялісты рыхтуюць вайну супроць Савецкага Саюзу. Рабочая кляса ўсяго сьвету інакш шукае выхаду з крызісу. Яна ведае, што адзіны выхад гэта барацьба за дыктатуру пролетарыяту. Аб гэтым сьведчыць рост уплыву кампартыі.

XVII Усесаюзная партыйная канфэрэнцыя і XIV зьезд КП(б)Б падвялі вынікі будаўніцтва сацыялізму за тры гады першай пяцігодкі і намецілі шляхі пабудовы бяскласавага сацыялістычнага грамадзтва ў другой пяцігодцы. Рабочая кляса СССР паказала не на словах, а на справе сваю здольнасьць змагацца пад кіраўніцтвам ленінскай партыі за сацыялізм. Лёзунг, кінуты партыяй «Пяцігодка ў 4 гады» пасьпяхова ажыцьцяўляецца, а ў некаторых галінах прамысловасьці ён выкананы за 2½—3. гады.

Савецкі Саюз закончыў у 1931 годзе пабудову фундаманту сацыялістычнай эканомікі і ўступіў у пэрыяд сацыялізму. Ленінскі лёзунг «хто-каго» канчаткова і беспаваротна вырашаны на карысьць сацыялізму як у прамысловасьці, так і ў сельскай гаспадарцы.

З году ў год расьце і буйнее сацыялістычная гаспадарка Савецкага Саюзу. Рэспублікі, вобласьці і раёны, якія былі раней калёніямі царскай Расіі, дзякуючы правільнай нац. палітыцы партыі, разьвіваюць сваю сацыялістычную прамысловасьць і перабудоўваюць сельскую гаспадарку на сацыялістычных пачатках.

Беларусь і Казакстан, Узбэкістан і Далёкая Поўнач, Далёкі Ўсход і Крым, Закаўказьзе і Карэлія і г. д. і да т. п. пад кіраўніцтвам ленінскай партыі, пры брацкай дапамозе пралетарыяту Савецкага Саюзу, ліквідуюць сваю эканамічную і культурную адсталасьць, змагаюцца за пабудову сацыялістычнага грамадзтва, становяцца краінамі з магутнай сацыялістычнай прамысловасьцю, з буйным сацыялістычным земляробствам, ствараюць сваю культуру—культуру нацыянальную па форме і пролетарскую па зьмесьце.

БССР—на шляху да індустрыялізацыі

Палітыка камуністычнай партыі на кіравана да таго, каб былыя калёніі царскай Расіі далучыць да агульнай работы па сацыялістычным будаўніцтве. На прыкладзе БССР лёгка пераканацца ў правільнасьці гэтай палітыкі. Сапраўды, досыць пазнаёміцца з лічбамі выкананьня пяцігадовага пляну БССР для таго, каб убачыць, як з краіны дробнай сельскай гаспадаркі, з краіны аграрнай яна, дзякуючы правільнай палітыцы партыі і дапамозе пралетарыяту ўсяго Саюзу ператвараецца ў індустрыяльна-аграрную краіну.

Валавая прадукцыя дзяржаўнай прамысловасьці (бяз дробнай) дасягнула ў 1931 годзе 565 млн. руб. супроць 121,3 млн. руб. у 1927-28 г., інакш кажучы, за тры гады мы маем рост на 340 проц.

Уведзен у строй рад новых буйных прадпрыемстваў: Гомсельмаш, Віцебская панчошная фабрыка, Гомельскі дрэваапрацоўчы камбінат і г. д. Апрача гэтага праведзена рэканструкцыя такіх прадпрыемстваў, як заводы: імя Варашылава, «Камунар», «Бальшавік» і г. д. Удзельная вага прамысловасьці ў народнай гаспадарцы БССР вырасла з 23,6 проц. у 1928-29 г. да 51,7 проц. у 1930 г., а ў 1932 г. удзельная вага прамысловасьці складзе 55,3 проц.

На аснове нябачаных да гэтага часу дасягненьняў у галіне індустрыялізацыі БССР расьце з году ў год рабочая кляса. Колькасьць рабочых па БССР складае ў 1932 г. 74.391 чал. замест 31.740 чал. у 1927-28 г. За гэтыя тры гады мы маем рост рабочай клясы ў БССР на 134,3 проц.

Поруч з колькасным ростам рабочае клясы паляпшаецца і яе матар'яльнае становішча. У 1931 г. капітала ўкладаньні на жыльлёвае будаўніцтва складалі 2.862 тыс руб. замест 1.932 тыс руб. у 1930 г.—рост на 48.1 проц., на культурна - бытавое абслугоўваньне затрачана ў 1931 г. 1.112 тыс. руб. замест 964 тыс руб. у 1930 г.

Посьпехі першых трох год пяцігодкі ў галіне індустрыялізацыі стварылі базу для яшчэ большага паскарэньня тэмпаў сацыялістычнага будаўніцтва ў БССР. Прыняты XIV зьездам КП(б)Б народна-гаспадарчы плян на 1932 год прадугледжвае ўкладаньне 962 млн. руб. ў прамысловасьць нашай рэспублікі. Гэта значыць, што тэмп росту выпуску прадукцыі па БССР будзе вышэйшы, чым сярэдні, процант росту па Саюзе (па БССР—48 проц., у сярэднім па Саюзе—36,8 проц.).

Колькасьць рабочых вырасьце ў 1932 г. да 89 тыс. чал.

Посьпехі першай пяцігодкі стварылі базу для яшчэ большага ўзмацненьня тэмпаў разьвіцьця нашай народнай гаспадаркі. Прынятае рашэньне бюро ЦК і СНК БССР аб другой пяцігодцы намячаюць плян далейшага росту сацыялістычнай гаспадаркі.

Аб чым гавораць гэтыя некалькі лічбаў:

Яны гавораць аб тым, што БССР з краіны з дробнай сялянскай гаспадаркай ператварылася ў краіну індустрыяльна-аграрную, што за 14 год існаваньня Савецкага Саюзу БССР з краіны прыгнечанай ператварылася у краіну, якая разам з усёй рабочай клясай Савецкага Саюзу пасьпяхова будзе сацыялізм.

БССР—краіна буйнага сацыялістычнага земляробства

Посьпехі, дасягнутыя партыяй у галіне індустрыялізацыі, далі магчымасьць прыступіць да сацыялістычнай перабудовы сельскае гаспадаркі.

У трэцім рашаючым годзе пяцігодкі КП(б)Б дабілася велізарных сацыяльна-эканамічных зрухаў, зрухаў, якія ў першую чаргу выяўляюцца ў росьце калгасаў і іх арганізацыйна-гаспадарчым умацаваньні, у рашучым павароце бядняцка-серадняцкіх мас вёскі да сацыялізму. Калгаснае сялянства стала цэнтральнай фігурай земляробства, асноўнай апорай партыі і савецкага ўраду на вёсцы.

Ужо зараз у БССР калектывізавана каля 50 проц. усіх бядняцка-серадняцкіх гаспадарак. Мы маем сур'ёзныя дасягненьні ў рабоце па арганізацыйна-гаспадарчым умацаваньні калгасаў, што вырашае посьпех, далейшай калектывізацыі. Рад раёнаў. (Лепельскі, Койданоўскі, Талачынскі, і г. д.). у асноўным завяршылі суцэльную калектывізацыю і на аснове гэтага ліквідавалі кулацтва, як клясу. Растуць і мацнеюць саўгасы якія адыгрываюць велізарнейшую ролю у сацыялістычнай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі. Пасеўная плошча саўгасаў складала ў 1931 г. 115 тыс. га, замест 41 тыс. га ў 1928 годзе, а ў 1932 г. намечана давесьці плошчу саўгасаў да 250 тыс. га. Роля сацыялістычнага сэктару сельскай гаспадаркі з году ў год павялічваецца. На гэтай базе адбыліся карэнныя зьмены ў самой структуры сельскае гаспадаркі. Тэхнічныя культуры (лён, каноплі) і жывёлагадоўля займаюць усё больш і большае месца.

На палёх БССР працуе 57 МТС з трактарным паркам 18.400 HP.

Такія зьмены ў сельскай гаспадарцы маглі адбыцца выключна ў рэзультаце правільнай палітыкі партыі ў галіне індустрыялізацыі, у рэзультаце ўпартай барацьбы, якую праводзіць партыя як супроць правых, так і супроць «левых» апартуністаў.

БССР—краіна суцэльнай пісьменнасьці

БССР, якая налічвала да рэвалюцыі 70 проц. няпісьменных, у рэзультаце велізарнейшай работы партыі ператвараецца ў краіну суцэльнай пісьменнасьці. 97 проц. дзяцей школьнага ўзросту ахоплены школай. 650 тыс. дзяцей навучаецца ў розных зьвеньнях школ, 412 тыс. няпісьменных і малапісьменных навучаецца ў школах для дарослых.

Беларусь, якая да Кастрычніцкай рэвалюцыі ня мела ніводнай ВНУ, ніводнай школы на роднай мове, мае зараз 27 ВНУ і 94 тэхнікумы, якія рыхтуюць пралетарскія кадры для розных галін нашай работы. У іх навучаецца 32 тыс. студэнтаў, у школах ФЗУ і прафтэхнічных школах навучаецца 20.000 чал. Разгорнута вялікая навукова-дасьледчая работа ў 27 навукова-дасьледчых інстытутах, якія створаны за годы рэвалюцыі. 500 асьпірантаў рыхтуюцца для навуковай работы.

Ствараецца і ўмацоўваецца беларуская кніжная прадукцыя і тыражы газэт. За 1931 год выдана 10 млн. кніжак замест 33.000 у 1913 г. Тыраж цэнтральных газэт вырас да 343 тыс. экз. ў 1931 г., а раённых да 600.000.

Ліст т. Сталіна «Аб некаторых пытаньнях гісторыі бальшавізму», пастанова ЦК УсеКП(б)Б аб школе паставілі перад усёй партарганізацыяй задачу барацьбы за якасьць выкладаньня, барацьбы за ваяўнічую партыйнасьць ва ўсёй нашай тэарэтычнай рабоце.

КП(б)Б пад кіраўніцтвам ЦК дабілася і на гэтым вучастку работы значных посьпехаў. Перагледжаны амаль ва ўсіх ВНУ праграмы, абсьледвана выкладаньне сацэканамічных дысцыплін у ВНУ і тэхнікумах. і г. д. Было-б аднак нявера пачываць на лаўрах. Барацьба за якасьць нашай культурнай, работы, за ваяўнічую партыйнасьць ва ўсёй нашай тэарэтычнай рабоце, барацьба супроць гнілога лібэралізму не павінна выйсьці з парадку дню. Гэтай барацьбой павінна быць прасякнута ўся наша работа.

Такі рост культурнага будаўніцтва магчымы выключна ва ўмовах савецкай улады. Аб такім росьце ня можа марыць ніводная «культурная» капіталістычная краіна.

Змагаючыся за ленінскае вырашэньне нацыянальнага пытаньня, КП(б)Б поруч з работай па будаўніцтве беларускай пралетарскай культуры праводзіць вялікую работу сярод нацыянальных меншасьцяй. Беларусь, б. царская калёнія са шматнацыянальным складам, стала сацыялістычнай бацькаўшчынай для працоўных усіх нацый, якія жывуць у БССР.

Толькі пры ўмовах дыктатуры пралетарыяту стала магчымым вырашыць праблему яўрэйскіх мястэчак і дзесяткі тысяч яўрэйскай беднаты далучыць да прадукцыйнай працы, зрабіць іх актыўнымі ўдзельнікамі сацыялістычнага будаўніцтва. Тысячы яўрэяў, дэклясаваных раней, працуюць зараз поруч з беларускімі, польскімі рабочымі, сотні тысяч яўрэяў уцягнуты ў калгасы, саматужна-прамысловыя арцелі, арганізаваны яўрэйскія сельсаветы.

На мяжы з фашысцкай Польшчай Койданаўскі раён рэарганізаваны ў нацыянальны польскі. З году ў год пашыраецца сетка школ, працуючых на польскай, яўрэйскай, літоўскай і інш. мовах. Адкрываюцца ВНУ і тэхнікумы, клюбы і тэатры, выдаецца літаратура і газэты для абслугоўваньня працоўных нацыянальных меншасьцяй на іх роднай мове. На руінах царскай капіталістычнай Расіі—былой турмы для народаў, вырас брацкі саюз працоўных усіх нацыянальнасьцяй.

Барацьба на два франты—парука пасьпяховага правядзеньня нацыянальнай палітыкі

Прыведзеныя цыфры і факты даказваюць правільнасьць палітыкі партыі ў адносінах да краін, якія былі да Кастрычніцкай рэвалюцыі нацыянальна прыгнечанымі і адсталымі. Гэтыя факты даказваюць, што толькі дзякуючы палітыцы партыі па індустрыялізацыі краіны, па сацыялістычнай перабудове сельскай гаспадаркі, па максымальным разьвіцьці сваёй нацыянальнай па форме, пралетарскай па зьмесьце культуры, дзякуючы барацьбе, якая праводзіцца партыяй з правым і «левым» апартунізмам, магчыма стала ў найкарацейшы тэрмін ліквідаваць эканамічную і культурную адсталасьць, што засталася нам у спадчыну ад царскай капіталістычнай Расіі.

Будаўніцтва сацыялізму ў нашай краіне, будаўніцтва беларускай пралетарскай культуры праходзіць ва ўмовах абвостранай клясавай барацьбы. «Абвостраная клясавая барацьба на розных вучастках сацыялістычнага будаўніцтва ярка праяўляецца таксама і на ідэалёгічным культурным фронце, як форме процідзеяньня разгортваньню нацыянальна-культурнага будаўніцтва, так і ў асабліваасьці ажыцьцяўленьня ленінскай нацыянальнай палітыкі» (з рэзал. красавіцкага пленуму ЦК і ЦКК КП(б)Б).

Партыя ў сваёй штодзённай рабоце праводзіла і праводзіць жорсткую барацьбу з вялікадзяржаўным шавінізмам, які зьяўляецца галоўнай небясьпекай на даным этапе. Партыя разьбіла ідэйна і арганізацыйна контр-рэвалюцыйны нацыянал-дэмакратызм, выкрыла сацыяльныя карэньні і сутнасьць мясцовых шавінізмаў розных адценьняў, партыя дае рашучы адпор усякім праявам антысэмітызму.

Было-б аднак, памылкова думаць, што барацьба на гэтым фронце закончана.

Посьпехі сацыялістычнага будаўніцтва выклікаюць шалёную барацьбу з боку ліквідуемых капіталістычных клясаў. Клясавы вораг імкнецца на фронце культурнага будаўніцтва сарваць мерапрыемствы партыі і ў першую чаргу—мерапрыемствы, накіраваныя да ажыцьцяўленьня ленінскай нацыянальнай палітыкі.

Вось чаму красавіцкі пленум ЦК і ЦКК КП(б)Б паставіў перад усёй арганізацыяй задачу ўзмацненьня барацьбы за правільнае ажыцьцяўленьне нацыянальнай палітыкі. Пленум «лічыць першачарговай задачай КП(б)Б павышэньне і ўзмацненьне пільнасьці да вылазак і праяўленьняў ухілу ў бок вялікадзяржаўнага шавінізму, як галоўнай небясьпекі на даным этапе. Партыя павінна арганізаваць яшчэ больш актыўную барацьбу з вялікадзяржаўным шавінізмам, выкрываць перад шырокімі масамі ўсю яго рэакцыйнасьць, карэньні, гістарычнае паходжаньне і г. д., а таксама нанесьці рашучы адпор апартуністычнаму прымірэнцтву да праяўленьняў вялікадзяржаўнага шавінізму». (З паст. пленуму).

Узмацняючы барацьбу з вялікарускім шавінізмам, мы ні ў якім разе не павінны паслабіць барацьбы з беларускім шавінізмам. «Разьбіты і цалкам скампрамэтаваны ў вачох шырокіх працоўных мас контр-рэвалюцыйны нацыянал-дэмакратызм працягвае як у старых, так і ў новых больш прыкрытых, замаскаваных формах выступаць супроць дыктатуры пралетарыяту» (З паст. пленуму).

КП(б)Б дабілася велізарнейшых посьпехаў на гаспадарчым і культурным франтох у няпрымірымай барацьбе супроць контр-рэвалюцыйнага трацкізму, супроць правага ўхілу, гэтай галоўнай небясьпекі на даным этапе, супроць «левых» загібаў і прымірэнцтва.

Узмацняючы барацьбу на два франты, КП(б)Б павядзе рабочую клясу БССР да новых перамог і выканае пастанову XVII Усесаюзнай парткафэрэнцыі аб тым, што шпаркі рост сацыялістычнай гаспадаркі ў пэрыяд другой пяцігодкі ў «нацыянальных рэспубліках і абласьцях абумоўлівае зжываньне эканамічнай і культурнай адсталасьці нацыянальнасьцяй, якая засталася ў спадчыну ад царскага каленіяльна-капіталістычнага рэжыму».

У КРАІНЕ, ДЗЕ СКРЫПЯЦЬ ШЫБЕНІЦЫ

ВАРШАВА. Пярэдадня 1 Мая адзначана нябываным разгулам белага тэрору. Фашысцкая паліцыя Польшчы прыняла рад папераджальных мер, учыніўшы масавыя арышты. Рабочых, сялян, западозраных у рэвалюцыйнай дзейнасьці, арыштоўваюць бяз усякіх прычын і кідаюць у астрог. Увесь контррэвалюцыйны лягер, уся апора і сіла буржуазіі прыведзена ў баявую гатоўнасьць.

У сталіцы фашысцкай дыктатуры—у Варшаве у прамысловых раёнах, скрозь і ўсюды падрыхтаваны кулямёты, падрыхтаваны газавыя бомбы. Скрозь і ўсюды мабілізавана паліцыя і фашысцкія дружыны і хоць фармальна ня ўведзены стан аблогі па ўсёй краіне, фактычна ўся Польшча на ваенным стане. Фашысцкая Польшча, краіна шыбеніц і белага тэрору, прадстаўляе ваенны лягер.

Голад, зруйнаваньне, давядзеньне да жабрацтва мільёнаў працоўных, мільён беспрацоўных - галадаючых, зруйнаваньне сельскай бядняцка-серадняцкай гаспадаркі, катастрафічны заняпад прамысловасьці—вось вынікі фашысцкай дыктатуры.

Працоўныя масы Польшчы, Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны вядуць гераічную барацьбу з фашысцкай дыктатурай, дыктатурай голаду, беспрацоўя і вайны. Узьнімаецца забастовачны рух, мацнее і пашыраецца клясавы фронт барацьбы. Буржуазія і яе фашысцкі ўрад на падрыхтоўку вайны выдаткоўвае мільёны; на дапамогу беспрацоўным, на дапамогу галадаючым, на дапамогу гінучым ад холаду і голаду—грашы.

Рабочая кляса і працоўныя Польшчы, прыгнечаныя масы акупаваных Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі ў дзень 1 Мая будуць дэманстраваць клясавую міжнародную салідарнасьць з сусьветным пралетарыятам, будуць дэманстраваць сваю гатоўнасьць змагацца да пераможнага канца за рэвалюцыйны выхад з крызісу, за дыктатуру пралетарыяту, супроць імпэрыялістычнай вайны, за абарону СССР.

Працоўныя Заходняй Беларусі рыхтуюцца да 1 мая

ВІЛЬНЯ. Польскі фашысцкі друк паведамляе, што па ўсёй Заходняй Беларусі распаўсюджана вялізарнейшая колькасьць камуністычных адозваў. Камуністычная партыя Заходняй Беларусі, асьвятляючы міжнароднае становішча, глыбокі эканамічны крызіс, адзначаючы, што капіталісты шукаюць выхаду з крызісу ў новай імпэрыялістычнай вайне, заклікае працоўныя масы да актыўнай барацьбы супроць імпэрыялістычнай вайны, за абарону СССР.

Рабочыя і працоўнае сялянства Заходняй Беларусі, даведзеныя фашысцкай дыктатурай да поўнага жабрацтва, да надзвычайнай галечы, да голаду—справядліва бачаць выхад з гэтага становішча ў рэвалюцыйнай барацьбе супроць фашысцкай дыктатуры, справядліва бачаць выхад тым шляхам, на які заклікае камуністычная партыя.

Рагаткі фашысцкай дыктатуры будуць зламаны пад магутным напорам рэвалюцыйных мас. Дзень 1 мая працоўныя Заходняй Беларусі плячо з плячом з працоўнымі Польшчы, згуртаваўшыся вакол сваёй камуністычнай партыі, будуць дэманстраваць пад сьцягам Леніна, пад сьцягам барацьбы за сацыялізм, за сусьветную пралетарскую рэвалюцыю.

Дэманстрацыі ў дзень 1 мая забаронены

... 28-IV. З Будапэшта паведамляюць, што вэнгерскі ўрад у сувязі з набліжэньнем першамайскіх дзён узмацніў цкаваньне супроць рэвалюцыйнага рабочага руху. Урадам забаронены ўсякія дэманстрацыі і мітынгі ў дзень 1 Мая. 27 красавіка парлямэнтам прыняты новы закон, які дазваляе больш шырокае ўжываньне агнястрэльнай зброі паліцыяй пры разгоне рабочых дэманстрацый.

Ня гледзячы на паліцэйскую забарону і тэрор, кампартыя разьвівае вялікую актыўнасьць, заклікаючы рабочых да вулічных дэманстрацый.

ТУРЭЦКІЯ ГОСЬЦІ Ў МАСКВЕ

ПРЫЁМ у т.т. КАЛІНІНА, МОЛАТАВА і ЛІТВІНАВА,

Учора, а 12 гадзіне дня, старшыня савету міністраў Турэцкай рэспублікі Ісмэт-паша ў суправаджэньні турэцкага міністра замежных спраў д-ра Тэфік Рушцю-бэя і надзвычайнага ўпаўнаважанага пасла Турэцкай рэспублікі ў СССР Хюсэйн Рагіб-бэя наведаў старшыню Савету народных камісараў СССР тав. Молатава. Затым Ісмэт-паша зрабіў візыты Калегіі НК замежных спраў тав. Літвінаву, Красьцінскаму, Карахану і Стаманякову.

Удзень турэцкія госьці прысутнічалі на прыёме ў НК замежных спраў тав. Літвінава.

А 16 гадзіне дня Ісмэт-паша быў прыняты старшынёй ЦВК СССР тав. Калініным, з якім меў доўгую гутарку.

Ісмэт-пашу суправаджалі міністр замежных спраў Тэфік-Рушцю-бэй і турэцкі пасол Хюсэйн-Рагіб-бэй. Пасьля прыёму ў тав. Калініна Ісмэт-паша наведаў маўзалей Леніна і ўсклаў вянок.

А 19 г. 30 хв. у старшыні Савету народных камісараў СССР тав. Молатава адбыўся абед у гонар Ісмэт-пашы і суправаджаючых яго міністра замежных спраў д-ра Тэфік-Рушцю-бэя і дзяржаўных палітычных дзеячоў Турцыі. На абедзе прысутнічалі тав. Літвінаў і іншыя члены савецкага ўраду і турэцкі пасол Хюсэйн-Рагіб-бэй.

У часе абеду тав. Молатаў і Ісмэт-паша абмяняліся прывітальнымі прамовамі.

Увечары ў старшыні СНК СССР тав. Молатава адбыўся прыём, на якім прысутнічалі турэцкія госьці, дыплёматычны корпус, члены ўраду і прадстаўнікі савецкай грамадзкасьці.

На працягу дня турэцкія госьці, разьбіўшыся на групы, наведалі рад савецкіх наркаматаў і ўстаноў, Наркамат лёгкай прамысловасьці, НКСнаб СССР, НК замежнага гандлю, НКЗем, Калгасцэнтр, НК Аховы Здароўя, ТАСС і рэдакцыю «Известия ЦИК СССР и ВЦИК».

ПАДРЫХТОЎКА ДА 1-га МАЯ У ЯПОНІІ

ТОКІО. Дэманстрацыя рэвалюцыйнага пралетарыяту Японіі забаронены. Паліцэйскія ўлады дазволілі праводзіць дэманстрацыю толькі сацыял-фашыстам, прычым сацыял-фашысты абавязаліся ўзгодніць з паліцыяй лёзунгі, пад якімі яны будуць праводзіць дэманстрацыю. Па дагаворанасьці сацыял-фашыстаў з паліцыяй, галоўным лёзунгам іх будзе—барацьба з камунізмам, заклік да вайны супроць СССР.

Але буржуазія добра разумее, што сацыял-фашыстам ня ўдасца ашукаць рэвалюцыйны пралетарыят і таму ва ўсіх прамысловых цэнтрах праведзены масавыя аблавы і арышты западозраных у камунізьме.

Наперакор паліцэйскаму тэрору, наперакор здрадніцкай палітыцы сацыял-фашыстаў, рэвалюцыйны пралетарыят Японіі ў дзень 1 Мая выйдзе на вуліцу пад сьцягам Леніна і будзе дэманстраваць супроць імпэрыялістычнай вайны. Японскі імпэрыялізм зьяўляецца жандарам у Азіі. Японскі імпэрыялізм вядзе рабаўнічую вайну, захапляе кітайскую тэрыторыю. Японскі імпэрыялізм распальвае новую сусьветную бойню. Гарады і вёскі Кітаю спустошаюцца. Сотні і тысячы працоўных Кітаю гінуць, гібеюць ад голаду і холаду. Сотні і тысячы працоўных зьнішчаюцца японскім імпэрыялізмам, расстрэльваюцца. Пралетарыяту Японіі вайна не патрэбна. Вайна ў Кітаі, захоп кітайскай тэрыторыі, падрыхтоўка да ўзброенага нападу на СССР толькі ў інтарэсах японскай буржуазіі, у інтарэсах сусьветнага імпэрыялізму.

Рэвалюцыйны пралетарыят і працоўныя масы Японіі ў дзень Першага Мая будуць дэманстраваць супроць імпэрыялістычнай вайны, за абарону СССР, за пераўтварэньне імпэрыялістычнай вайны ў вайну грамадзянскую.

Баі бастуючых з паліцыяй

ВАРШАВА. 28-IV. 26-27 красавіка ў Гайнуку (Беластоцкае ваяводзтва) рабочыя дзяржаўнага лесапільнага заводу забаставалі, патрабуючы поўнай уплаты затрыманае роўніцы з лютага па красавік. У першы дзень забастоўкі адбыліся сутычкі паміж 600 бастуючымі і штрэйкбрэхэрамі. Паліцыя, якая стала на абарону штрэйкбрэхэраў, разагнала рабочых і ўчыніла арышты.

На другі дзень бастуючыя рабочыя абкружылі паліцэйскі вучастак і спрабавалі вызваліць арыштаваных таварышоў. Паліцыя дала некалькі залпаў. У адказ стачачнікі закідалі паліцыю камяньнямі. Адзін рабочы забіты, многа параненых і зьбітых.

ВАРШАВА, 29. У шахце «Блюхэр» (В. Сілезія) выбухнула забастоўка гарнякоў у адзнаку пратэсту супроць сыстэматычных звальненьняў рабочых.

На надзвычайным зьезьдзе саветаў Койданаўшчыны

(Ад наш..га спэц. кар. па тэлефоне)

29 красавіка 1932 году.

⊙ Даклад Старшыні СНК БССР тав. Галадзеда выклікаў актыўныя спрэчкі.

⊙ Галоўнай тэмай спрэчак зьявілася калгаснае будаўніцтва, арганізацыйна-гаспадарчае ўмацаваньне калгасаў. Пытаньні веснавой сяўбы, падрыхтаванасьці да яе былі дэталёва абгавораны. Выступаўшыя ў спрэчках закранулі ўсе пытаньні, зьвязаныя з сяўбой: стварэньне насеньфондаў, распаўсюджваньне насеннай пазыкі, мабілізацыя ўнутраных рэсурсаў калгасаў, гатоўнасьць трактарнага парку, становішча цягавай сілы, забясьпечаньне кармамі і г. д.

Ва ўсіх выступленьнях адчуваецца бадзёрасьць, упэўненасьць у канчатковую перамогу, у выкананьне ўсіх плянаў даных партыяй і ўрадам, упэўненасьць у тым, што ўсе тыя недахопы і памылкі, якія меліся ў раёне і ў калгасах яго, бязумоўна будуць выпраўлены, ліквідаваны.

Выступаўшыя ў спрэчках шмат гаварылі аб новых формах, у якія выліваецца зараз клясавая барацьба, аб новых мэтадах работы кулацкай агентуры, якія імкнуцца разбураць калгасы знутры.

Але спробам кулака будзе даны належны адпор. Контррэвалюцыйная сутнасьць кулацкай агітацыі зразумела шырокім колам калгасьнікаў.

Старая-калгасьніца ўдарніца тав. Грыб заяўляе, што яна раскажа ўсю праўду, якую яна чула на зьезьдзе, прыме ўсе меры, каб растлумачыць сялянам сутнасьць кулацкай агітацыі.

⊙ Заключнае слова тав. Галадзеда заслухоўваецца усім зьездам з выключнай увагай. Старшыня СНК адзначае бясгаспадарчасьць, якая мае месца ў калгасах, патрабуе чоткай праверкі выкананьня, канкрэтнага правядзеньня ў жыцьцё 6 умоў тав. Сталіна...

⊙ Заключным словам тав. Галадзеда заканчваецца ранішняе паседжаньне.

⊙ Зьезд пастанавіў прасіць ЦВК БССР аб перайменаваньні г. Койданава ў г. ДЗЯРЖЫНСК і раёна—у ДЗЯРЖЫНСКІ раён.

⊙ На вячэрнім паседжаньні з прывітаньнем зьезду выступіла тав. Дзяржынская, якая была сустрэта з вялікай шчырасьцю.

⊙ З прывітаньнем зьезду выступіў старшыня ЦВК БССР тав. Чарвякоў, які 29-га прыбыў на зьезд.

⊙ Зьездам адпраўлены прывітальныя тэлеграмы ЦК УсеКП(б), ЦК КП(б)Б, ЦВК СССР, ЦВК БССР. Зьезд віталі на працягу дня шмат дэлегацый прафсаюзаў і калгасаў.

⊙ Падрыхтоўка да 1 мая вядзецца ў цесным кантакце з работай зьезду і вельмі актыўна.

З. Гарын.

У прэзыдыуме зьезду

Справа налева: Удава нябожчыка т. Фэлікса Дзяржынскага—т. ДЗЯРЖЫНСКАЯ, т. т. ГІКАЛО і ГАЛАДЗЕД, якія абраны ў ганаровы прэзыдыум і старшыня Койданаўскага РВК—т. ВАНСОЎСКІ.

У адказ на пастанову ЦВК—абяцаем датэрмінова выканаць прамфінплян

ГОМЕЛЬ. (Ад наш. спэцкора). Рабочы калектыў Гомельскага дрэваапрацоўчага камбінату вітае ЦК КП(б)Б і ЦВК БССР з рэарганізацыяй Койданаўскага раёну ў нацыянальна-польскі раён.

Запэўніваем ЦК КП(б)Б і ЦВК, што аддамо ўсе сілы на датэрміновае выкананьне прамфінпляну па колькасных і якасных паказьніках. Скончым да вызначанага тэрміну будаўніцтва цэхаў камбінату.

ІТР бяруць на сябе абавязак поўнасьцю рэалізаваць 104 пастановы рабочых, паданых за двухдэкаднік.

ПАПРАЎКА.

У справаздачы аб зьезьдзе саветаў Койданаўшчыны ў № 96 «Савецкай Беларусі» ад 29-IV укралася памылка. Пасьля слоў у другім абзацы «ў ліку 36 чалавек» трэба чытаць: «У ганаровы прэзыдыум абіраюцца тт. СТАЛІН, МОЛАТАЎ, КАГАНОВІЧ, КАЛІНІН, ВАРАШЫЛАЎ, АРДЖАНІКІДЗЕ, КОСІОР, АНДРЭЕЎ, РУДЗУТАК, сакратар ЦК кампартыі Польшчы ЛЕНСКІ, БЛЮХЕР, Старшыня ЦВК СССР і УССР ПЯТРОЎСКІ, ГІКАЛО, ШАРАНГОВІЧ, ЖАБРОЎСКІ, ЧАРВЯКОЎ, ГАЛАДЗЕД».

Чырвонаштандарны Палесдрук вітае рэарганізацыю польскага раёну

ГОМЕЛЬ. (Ад нашага спэцкора). Рабочыя, работніцы і ІТР Чырвонаштандарнага Палесдруку горача вітаюць КП(б)Б і савецкі ўрад з рэарганізацыяй Койданаўскага раёну ў польскі нацыянальны. У той час, як у «дэмакратычнай» Польшчы працоўныя стогнуць пад ярмом фашысцкай дыктатуры,—у нас, у СССР, на аснове правядзеньня ленінскай нацыянальнай палітыкі, забясьпечаны нябачаны ўздым народнай гаспадаркі ўсіх нацыянальных рэспублік.

Пастанова ЦВК БССР выклікае яшчэ большы ўздым энтузіязму рабочае клясы, калгасьнікаў і бядняцка-серадняцкіх мас вёскі, яшчэ больш узьнімае іх актыўнасьць на барацьбу за генэральную лінію партыі, за выкананьне прамфінпляну і пасьпяховае правядзеньне 3-й бальшавіцкай вясны.

Рабочыя, работніцы і ІТР Чырвонаштандарнага Палесдруку абавязваюцца яшчэ больш наліць змаганьне за правядзеньне ленінскай нацыянальнай палітыкі, за разгортваньне беларусізацыі і работы сярод нацменшасьцяй. Абавязваемся шырэй разгарнуць работу па выкананьні прамфінпляну і ліквідацыі прарыву першага кварталу на якасных паказьніках. Будзем змагацца за паляпшаньне якасьці прадукцыі, за выкананьне фінансавага пляну II кварталу да 1-га ліпеня, заўзмацненьне абараназдольнасьці краіны.

І. Х.

Замацаваць посьпехі

Менск выканаў 53 проц. фінпляну

ЦК КП(б)Б тав. ГІКАЛО. Саўнаркому тав. Галадзеду, ЦСПСБ тав. Рыжову Наркамфіну БССР тав. Хацкевічу, газэтам „Зьвязда", „Савецкая Беларусь" і „Рабочий"

Рапарт

Пад правільным бальшавіцкім кіраўніцтвам ЦК КП(б)Б і Гаркому партыі, на падставе разгорнутай масавай работы, Менск дабіўся новай перамогі на фінансавым фронце. Пастаўленая перад пралетарскай грамадзкасьцю Менску задача: выканаць на 50 проц. квартальнае заданьне па мабілізацыі сродкаў насельніцтва да 1-га Мая ВЫКАНАНА ДАТЭРМІНОВА 29 КРАСАВІКА. Замест 1.230.650 р. на 29 красавіка сабрана 1.304.160 р., альбо 53 проц. квартальнага пляну. Работа па забясьпечаньню датэрміновага 100 процантнага выкананьня пляну да 19 чэрвеня працягваецца.

Сакратар Гаркому КП(б)Б ШПЭКТАРАЎ.
Старшыня Гарсавету ВАЛОДЗЬКА.
Старшыня Гарпрафсавету ШУЛЬКІН.
Заг. Гарфа ДАБРЫН.

Ударнай работай адказаць на прэмію

Пастановай Народнага камісарыяту фінансаў Саюзу ССР і ЦК Саюзу фінбанкаўскіх работнікаў прэміраваны граматамі і жэтонамі наступныя ўдарнікі фінансавага фронту БССР:

Тав. Хацкевіч—Народны камісар фінансаў БССР

Тав. Эльпэрын—Нач. штабу фінэстафэты (Менск)

Тав. Бяздольны—Рабочы заводу «Пралетары» (Гомель)

Тав. Белазерскі—рабочы ліцейнага цэху заводу «Сельмаш» (Гомель).

Тав. Карначоў—загадчык агіт. масавага аддзелу Менскага гаркому КП(б)Б.

Тав. Кайкаў—старшыня ЦП Саюзу фінбанкаўскіх работнікаў.

Тав. Шалашнікаў—рабочы заводу «Бальшавік» (Менск)

Тав. Гандзіна—работніца заводу «Камінтэрн» (Гомель).

Тав. Слаўковіч—загадчык сэктару масавай работы ЦП саюзу фінбанкаўскіх работнікаў.

Менскаму клю у мэталістаў

Рабочыя, сяляне і чырвонаармейцы Савецкай краіны!

ДАРАГІЯ ТАВАРЫШЫ!

У дзень чырвонага баявога Маю—дзень міжнароднай пралетарскай клясавай салідарнасьці—падпісаныя ніжэй арганізацыі шлюць вам палкае рэвалюцыйнае баявое прывітаньне ад імя рэвалюцыйнага пралетарыяту прамысловага раёну Хэмніц!

У той час як у вольнай краіне Саветаў гэты дзень сьвяткуецца як сапраўднае сьвята пралетарыяту, у той час як рабочыя і сяляне Савецкага Саюзу пераходзяць ад перамогі да перамогі на фронце сацыялістычнага будаўніцтва, 1-ае Мая для рабочых капіталістычных краін—заўсёдны ўздым актыўнага рэвалюцыйнага змаганьня супроць загніваючага капіталізму, дзень, у які рэвалюцыйны пралетарыят многіх капіталістычных краін павінен з бойкай заваёўваць сабе вуліцу, ня гледзячы на надзвычайны паліцэйскі тэрор.

З кожным днём павялічваюцца адзнакі пагрозы ўзброенай інтэрвэнцыі супроць краіны вольных рабочых і сялян з боку імпэрыялістаў. Ужо зараз многія нямецкія заводы перайшлі з прадукцыі мірнага часу на ваенную прадукцыю. Цяпер яны працуюць для Японіі, якая ваюе супроць Кітаю. Пазьней яны думаюць накіраваць ваенныя дзеяньні супроць вашай краіны. Але нашы капіталісты вельмі памыляюцца! Мы ўпэўнены, што вайна супроць бацькаўшчыны сусьветнага пралетарыяту азначае пагібель капіталізму. Мільёны рабочых ва ўсім сьвеце гатовы адбіць напад на Савецкі Саюз.

Сусьветны рэвалюцыйны пралетарыят салідарны з сваімі братамі Савецкага Саюзу. Ваша задача—мацней чым дагэтуль узброіцца супроць нападу імпэрыялізму. Тысячы існаваўшых ударных брыгад зрабілі магчымым значна зьменшыць тэрмін вызначаны для першай пяцігодкі. Але павінны быць створаны тысячы і тысячы новых ударных брыгад, каб другую пяцігодку скончыць у яшчэ карацейшы тэрмін.

Таварышы! Штурмуйце далей! Бязупынна ўперад! Перамагайце ўсе перашкоды, якія вы сустракаеце на сваім шляху! Будуйце сацыялізм!

Мы нямецкія рабочыя, абяцаем вам зрабіць усё магчымае для абароны Савецкага Саюзу і для абароны Савецкага Кітаю. Мы абяцаем вам не адпачываць, пакуль таксама ў Германіі ня будзе зьнішчаны загніваючы капіталістычны грамадзкі лад, пакуль і Германія ня зробіцца вольнай савецкай дзяржавай.

Уперад пад сьцягам Леніна за сусьветную рэвалюцыю!

Няхай жыве першае Мая!

Няхай жыве салідарнае рэвалюцыйнае змаганьне сусьветнага пралетарыяту і прыгнечаных народных мас у калёніях пад кіраўніцтвам Камінтэрну, пад сымбалем—Серп і Молат!

Няхай жывуць нашы змагаючыяся браты ў Кітаі!

Няхай жыве інтэрнацыянальная салідарнасьць усіх прыгнечаных!

Няхай жыве Савецкі Саюз і яго пяцігодка!

Няхай жыве надыходзячая сусьветная пралетарская рэвалюцыя!

З баявым прывітаньнем рэвалюцыйнага германскага пралетарыяту—Рот фронт!

НАСТУПНЫЯ ПЯЧАТКІ:

Гарадзкі Камітэт Кампартыі.
Гарадзкі Камітэт Камсамолу.
Камуністычная фракцыя эсперантыстаў.
МОПР.
Бязбожнік.
Марксысцкая рабочая школа.
Вольны радыё-саюз Германіі.
Гарадзкі Камітэт беспрацоўных.
Пралет. эсперанцкае абслугоўваньне прэсы.
... саюз ... спартсмэнаў.
Рэдакцыя газэты «Дэр Кэмпфэр» («Змагар»).
Міжрабпом.
Мясцовая эсперанцкая група.
Інтэрнац. саюз ахвяр вайны і працы.
Мясцовы камітэт Чырвонай прафапазіцыі.
Рабочае таварыства прыхільнікаў прыроды.
АІЦ (рабочая ілюстраваная газэта).

Пра выкананьне дырэктыў аб вывазцы вапны і торфу на ўгнаеньне

Пастанова Камісіі Выкананьня пры СНК БССР

Заслухаўшы паведамленьне прадстаўніка Народнага Камісарыяту Земляробства т. Грабенчыка, Камісія Выкананьня пры СНК БССР **пастанаўляе:**

1. Лічыць устаноўленым, што Малочна-прамысловы трэст, Сьвінаводтрэст, Садова-гародны трэст, Птушка-трусагадоўчы трэст, Насентрэст, Гародна-малочнае аб'яднаньне Белкапсаюзу і Белкалгасцэнтр ня выканалі пастановы Камісіі Выкананьня пры СНК БССР за 21 сакавіка 1932 г. № 20 «Пра ход вывазкі вапны і торфу на ўгнаеньне» (газ. «Сав. Беларусь» № 68 за 25-3-32 г.). Плян вывазкі вапны да веснавой сяўбы Малочна-прамысловым трэстам выканан на 12,5 проц. Сьвінаводтрэстам на 18,9 проц., Садова-гародным трэстам на 14,9 проц., Птушка-трусагадоўчым трэстам на 10,1 проц., Гародна-малочным аб'яднаньнем Белкапсаюзу на 0,92 проц. і калгасамі на 13,6 проц.

2. Прыняць да ведама паведамленьне Народнага Камісарыяту Земляробства аб тым, што за няўжываньне канкрэтных захадаў да вывазкі вапны саўгасамі дырэктары Сьвінаводтрэсту т. Аўчыньнікаў, Малочна-прамысловага трэсту т. Сьмірноў, Садова-гароднага трэсту т. Самохін і Насентрэсту т. Каралёў прыцягнуты да адміністрацыйнай адказнасьці, а дырэктары саўгасаў «Габрыелаўка», «Раванічы» і «Чэрыкава» аддадзены пад суд.

3. Прапанаваць дырэктарам саўгастрэстаў і раённым калгассаюзам на працягу трох дзён накіраваць у адстаючыя па вывазцы вапны і торфу саўгасы і калгасы адказных работнікаў для арганізацыі гэтай справы на месцы, а тым каб скончыць вывазку вапны і торфу на ўгнаеньне да пачатку выхаду ў поле.

4. Прапанаваць дырэктару Белпапераб'яднаньня тав. Варухаву і Нам. Упаўнаважанага Народнага Камісарыяту Шляхоў тав. Эгле на працягу дэкады аднавіць чыгуначны шлях да вапнявых залежаў. Добрускай фабрыкі.

Старшыня Камісіі Выкананьня пры СНК БССР
М. ГАЛАДЗЕД.

Сакратар Камісіі Выкананьня пры СНК БССР.
Я. ЭЛЬКІН.

19 красавіка 1932 г.
г. Менск.

У Камісіі Выкананьня пры СНК БССР

⊙ На чарговым паседжаньні 27 красавіка Камісія Выкананьня, праверыла ход ліквідацыі няпісьменнасьці ў сувязі з ператварэньнем БССР да 1 мая ў краіну суцэльнай пісьменнасьці.

⊙ Заслухан даклад Гомшклобуду і НК РСІ аб ходзе будаўніцтва і падрыхтоўкі да пуску Гомельскай мэханізаванай гуты.

⊙ Камісія Выкананьня таксама праверыла як Лесбелам і сплаўапаратам на мясцох выкананы дырэктывы ЦК і СНК аб падрыхтоўцы да сплаву і і першыя вынікі ходу сплаву.

⊙ Далей Камісія Выкананьня праверыла, у якім становішчы знаходзіцца выкананьне, заключаных на 1932 г. гаспадарчых дагавароў па прамысловасьці НК Лёгпраму і НКСнабу сыстэмам Белкапсаюзу і Белкапрамсаюзу.

⊙ Заслуханы вынікі праверкі пастановы ЦК аб гаспадарчым становішчы Горацкай ВНУ і матарыяльна-бытавога абслугоўваньня навуковых працаўнікоў і студэнцтва.

Пастановы Камісіі Выкананьня будуць апублікаваны.

Адказны рэдактар П. ШАСТАКОЎ.

3-га мая, а 7 гадзіне ўвечары
ў памяшканьні клюбу Дома Асьветы (Камуністычная, 19),
АДБУДЗЕЦЦА ПЕРШЫ ТЫРАЖ РОЗЫГРЫШУ ПАЗЫКІ
„ЗА СУЦЭЛЬНУЮ ПІСЬМЕННАСЬЦЬ БССР"
Запрашаюцца: рабочыя, калгасьнікі, культармейцы і асьветнікі г. Менску
Тыражная камісія

Упаўнаважаны галоўлітбел А—№ 53.
Друкарня імя Сталіна.